Nr. 130 (15.203). Lwów, sobota 10. czerwca 1939. Rok LX.
Ч. 130 (15.209. Львів, субота 10. червня 1939. Рік LX.
Opłata poczt. uiszczona gotówką

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція и Адміністрація: ЛЬВІВ РИНОК Ч. 10 II ПОВ.
Телефон Редакції 245-41
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 500.090
Банку Чеських Легій Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . . 15.00 „
піврічно . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Скомпліковані проблеми можуть легко довести до війни

АЛЕ ВІЙНА НЕ Є НЕМИНУЧА?

ЛЬОНДОН, 8. 6. ПАТ. В палаті льордів відбулася сьогодні дискусія на тему закордонної політики. Підчас дискусії міністр Галіфакс виголосив експозе, яке подаємо у скороченню:

Льорд Галіфакс заявив, що Англія намагається брати під увагу окрему ситуацію, в якій находиться кожний із тих народів із якими Англія веде тепер переговори. Далі міністр нарікав на надто велику настирливість парляменту, який домагається інформацій і то передчасних. Велика Британія з тої причини в куди гіршій ситуації від держав, які не користуються добродійністю вільних установ (Німеччину й Італію розумів під тими державами міністр). Відтак мін. Галіфакс обговорив ті справи, що вяжуться з переговорами з поодинокими державами.

Що до Польщі мін. Галіфакс пригадав заяву, що він її зложив після порозуміння з мін. Беком. Гарантії Англії замінено на взаїмні гарантії аж до часу заключення постійної умови, яку небавом, на думку міністра, заключать. Гарантії для Румунії та Греції не потребують дальших вияснень. З Туреччиною закінчено першу стадію переговорів і небавом і переговори будуть закінчені.

Переговори зі Совітами збув міністр Галіфакс кількома словами, не зраджуючи подробиць, заявляючи, що залишилася ще одна або дві перешкоди, з яких головною перешкодою є справа балтійських держав. Британський уряд — казав Галіфакс — не вважає за відповідне накидуватися з гарантіями державам, які їх собі не бажають.

Британський уряд не перекреслює згори всіх можливостей порозуміння з Німеччиною, вже треба памятати, що Німеччина зломила низку своїх деклярацій після окупації Надренії, по Аншлюсі та по прилученню Судетів до Німеччини. Це був удар у довіря та вартість зобовязань у міжнародних взаєминах. Покликуючися на кондоленції, що їх Гітлер і Муссоліні вислали англійському королеві з нагоди катастрофи підводного човна, що є виявом спільних гуманітарних почувань серед народів, мін. Галіфакс сподіється, що тривкість мира не буде перервана. Англія, Франція та держави, з якими вони звязані порозумінням, ніколи не вчинять агресії, але минув той час, коли одностороння акція могла знищити незалежність европейської держави.

Англійський уряд бажає розглянути економічні питання як Німеччини, так теж інших держав Европи. Що до міжнародніх конференцій, Галіфакс сумнівався, чи вони поправили би ситуацію. Радше могли б її погіршити.

Льорд Галіфакс ствердив далі, що не над усіма німецькими домаганнями можна говорити при округлому столі, але одночасно він підкреслив, „що Велика Британія була б вдоволена, якби на будуче бодай деякі проблеми можна було розвязати переговорами". Далі мін. Галіфакс ствердив, що англійський нарід готов на випадок потреби боронити свого способу життя і своєї ситуації у світі. Щоби звільнитися з тієї атмосфери непевности, яка панує від кількох місяців, по обох сторонах мусить витворитися переконання, що дане слово буде додержане. Треба привернути довіря до приречень.

Льорд Галіфакс не погоджується з поглядом, що війна неминуча. Правда, існують складні питання, які можуть до неї довести та є особи, які можуть той конфлікт приспішити. Не зважаючи на те, які були би ходи війни та як довго вона тривала би, Галіфакс не сумнівається в її остаточний вислід.

Мирна заява Чемберлена.

ЛЬОНДОН, 8. 6. ПАТ. Премієр Чемберлен дав письменну відповідь на інтерпеляцію що до німецьких нарікань, що Англія змагає до знищення німецької торговлі та всіх джерел німецького існування.

Чемберлен заявив, що не зважаючи на його заяви та на заяви Галіфакса 12 і 19 травня ц. р. він підкреслив, що закиди, буцімто Велика Британія намагалася ізолювати Німеччину та станути на перешкоді природної та оправданої торговельної німецької експансії в Середущій та Східній Европі, **або щоб плянувала якунебудь протинімецьку затію із думкою почати з Німеччиною війну, є фантастичні. 12. травня я виразно ствердив, що й надалі найгарячішим бажанням Англії є, щоб оба народи ніколи не починали зі собою війни, та що Англія не хоче розпочинати переговорів необмежних зброєнь. 19. травня я заявив, що Велика Британія не відмовиться почати розмови на тему якихнебудь метод, що при їх допомозі можна було б заспокоїти аспірації інших народів, навіть якби воно означало деяке вирівнання в теперішньому стані справ. Але я обстоював, щоб такі розмови могли відбуватися в атмосфері взаїмного довіря. Можу тільки виявити жаль, що в Німеччині урядові кола, чи інші зложили заяви, які в ніякому випадку не можуть причинитися до створення такої атмосфери.**

Протичеські репресії у Кладні.

Смерть німецького жандарма. — Репресії протектора. — Розброєння чеського корпусу поліції. — Виїмковий стан.

ПРАГА, 8. 6. ПАТ. Сьогодні вночі прийшло в одному з нічних льокалів Кладна, великого промислово - гірничого осередку до кровавої сутички, підчас якої застрілено вахмайстра німецької військової жандармерії Вільгельма Кнідста. Одна особа була важко ранена. У звязку з тим інцидентом арештовано багато осіб.

Протектор фон Нойрат видав гострі накази, що обовязують у цілому кладненському повіті. Негайно розброєно і припинено в урядуванні поліційний чеський корпус. Звільнено посадника Кладна та звільнено всіх членів міської ради. Їх місце зайняв німецький комітет управи. Всі школи, театри, кіна та публичні льокалі замкнено. Від год. 20—5 рано всі брами й вікна мусять бути зачинені. Як би той наказ не був виконаний, вояки будуть стріляти до вікон. Заборонено організування якихнебудь зборів під голим небом. Якщо до год. 20. 9. ц. м. не зловлять убивника, протектор погрожує новими репресіями.

ТУРЕЦЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ПРИЙНЯВ ФОН ПАПЕНА.

АНКАРА, ПАТ. Президент Ісмет Іноню виїхав у ранішних годинах до лікувальної місцевости Тальова під Стамбулом. **У ранніх годинах, перед виїздом президент прийняв грецького посла в Парижі Політіса, який перебуває від кількох днів в Анкарі та німецького амбасадора фон Папена.**

ШВЕДСЬКИЙ РІКСДАҐ ЗАЙМЕТЬСЯ В ЛИПНІ СПРАВОЮ АЛЯНДІВ.

СТОКГОЛЬМ, 8. 6. В суботу, 10. цм. кінчиться звичайна сесія ріксдаґу. На липень передбачують скликання ріксдаґу на надзвичайну сесію, підчас якої між ін. мають розглянути заяву долю пляну реміліта[ри]зації Аляндських островів.

Новий японський ультимат до Анґлії.

ШАНГАЙ, 8. 6. Ройтер повідомляє, що японці зголосили англійській владі новий ультимат у Тієнсіні. **Вони погрожують, що зовсім ізолюють концесію, якщо до 2 днів англійці не погодяться видати їм 4 китайців, яких підозрівають в атентаті на Ченшінкана.**

Ройтер повідомляє далі зі Шангаю, що вчора вечором помер там серед таємничих обставин британський громадянин, Мек Лістер, який працював у тій самій фірмі, що Тінклер, який помер в японській вязниці від ран, що їх завдали йому японські вояки. На підставі інформацій, що їх роздобув представник Ройтера, Мек Лістера знайшли вчора пізнім вечором у відлюдній полосі шангайської пристані. Його стан був такий важкий, що в дорозі до лічниці ранений помер.

Анґлійський делеґат їде до Москви.

ЛЬОНДОН, 8. 6. Ройтер повідомляє, що начальник середньо - европейського відділу англійського міністерства закордонних справ Вільям Стренг сьогодні вечором прибуле до Варшави і в суботу відїде літаком до Москви.

Він додає, що Стренг не дістане повновластей до переговорів, тільки поїде до Москви, як знавець та дорадник для англійського амбасадора. Французькі політичні кола не дуже тим вдоволені, бо вважають, що переговори тепер знову можуть протягнутися на якийсь тиждень, бо Стренг мусітиме вертатися до Льондону по інструкції.

Хто кого шантажує?

ЗАТЯЖНІ ПЕРЕГОВОРИ ПРО СОЮЗ ТРЬОХ ВЕЛИКОДЕРЖАВ.

(Від власного кореспондента).

Париж, 5. червня 1939 р.

Кілька днів тому один англієць, наш добрий знайомий, говорив нам таке: „Якщо СССР прийме останні льондонські пропозиції, то Чемберлен дістане чергову атаку ґіхту".

Бо нема ніодного англійця, який уважав би Чемберлена совітофілем. І тому після промови Молотова та після ноти СССР, що в висніла до Льондону та Парижа, великобри- тійський премієр почуває себе зовсім добре та нема сумніву, що в суботу пополудні буде він ловити преспокійно риби, як личить англійському джентельменові, що зберігає завжди спокійні нерви та рівновагу духа, коли на европейському суходолі французькі, італійські, німецькі та всі славянські нерви тремтять раз-у-раз від почуття тріюмфу, злости, ненависти, радости чи смутку.

Однак хоч як Чемберлен бридиться комунізмом, то він підпише пакт з Большевією, як це буде потрібне великобритійській імперії. Та покищо, у хвилині, як це пишемо, нема ще англьо-совітського союзу, а навпаки виявились поважні розбіжности між становищем Льондону і Москви.

Ми заглянемо до „Таймсу", бо орган англійської Сіті, цієї фінансової твердині Альбіону, є мабуть найкращим речником політики п. Чемберлена. „Таймс" пише ось таке:

„Щонебудь думають балтійські держави, Росія мусить протиставитись німецькій гегемонії в тій области. Як довго ці держави зберігають теперішню незалежність, Росія може бути спокійна. Але, як ще довго ці держави будуть здібні зберегти цю незалежність? Кожний проект взаємної допомоги Росії зі західними великодержавами мусить передбачувати засоби оборони життєвих інтересів Росії над Балтійським Морем. В тій цілі уряди Великої Британії і Франції представили проект спільної наради між СССР, Великою Британією та Францією на випадок загрози незалежности тих держав. Однак це не вдоволяє росіян, бо вони не думають, що така постанова покриває ввесь риск. Москалі навіть переконані, що балтійські держави воліють прийняти німецький протекторат, ніж допомогу СССР. Усе-ж, російський уряд не хоче дозволити тим державам в такому випадку на добровільний вибір і в Москві загально думають, що Росія вишле тоді свої збройні сили, щоб не дозволити поширитись німецькій гегемонії в тих державах.

Проте британський уряд зі свого боку не може зобовязатися підтримати кожну акцію Росії на території тих держав, з якими Велика Британія має взаємини не тільки приязні, але навіть дуже сердечні. Тяжко сказати на як довго ця трудність припізнить дефінітивне заключення пакту."

Скажемо від себе ще більше: Велика Британія та Франція не хочуть дати СССР клявзулі автоматичности не тільки щодо балтійських держав, але взагалі в усіх інших справах, з винятком явного і безсумнівного акту нападу тотальних держав на якусь із ґарантованих ними держав, чи на кордони трьох головних можливих ґарантів.

У Парижі говорять, що мін. Бонне, який має вважати добрі взаємини з СССР за річ потрібну, не хоче задалеко анґажувати Франції у беззастережкий союз із СССР. Під цим оглядом Чемберлен—Галіфакс і Даляді—Бонне творять чвірку, що себе добре розуміє.

До ґазетярського обовязку належить подавати і деякі сплітки, тому напишемо ще й таке: Тут ще й досі деякі, звичайно добре псінформовані особи думають, що порозуміння між тотальними державами і СССР не виключене. Німці йдуть етапами і нині СССР покищо не є першим ворогом Німеччини. Отже совітська невтральність могла б бути тимчасово для них побажана. Молотов має зрештою в сучасну хвилину добру німецьку та італійську пресу, що оплескувала його останню велику промову.

Сьогоднішня паризька преса прибрала гострий тон супроти СССР, а півурядовий „Пті Парізієн" навіть запитує, чи не вказане перервати ті безконечні переговори з СССР. „Журналь-де-Деба" пише в тому самому дусі: „В разі, як московський уряд підтримуватиме далі ці свої домагання, мабуть буде краще, як ми зречемося того пакту, що в такому вигляді, як цього собі бажає СССР, має більше недомагань, ніж користей. На всякий спосіб не можемо відступити від наших тез під натиском маневрів Молотова."

Щораз частіше вичитуємо у щоденниках, які називали себе прихильниками союзу Льондон—Париж—Москва, про „черговий большевицький шантаж".

Тимчасом комуністична „Юманіте" твердить, що французький уряд робить все можливе, щоб **не допустити** до такого союзу. „Є шантаж, але за його спричинниками треба шукати в Парижі та в Льондоні".

На тлі тієї зрештою нікому нешкідливої пресової полеміки, французи думають про гарні та спокійні ферії. Залізниці переповнені не військом, але людьми, що вже їдуть над береги Атлянтику, Середземного Моря, в Альпи чи в Піренеї, щоб перевести безжурно відпустку.

До справи анґльо-совітського союзу ми ще нераз матимемо нагоду докинути кілька рядків.

Юрій Студинський.

„Шляхта заґродова" без... шляхти.

ЩО КАЖУТЬ: КС. УРБАН В „ОРІЄНСІ", „ЧАС", „ПОБУДКА" И... ДІЙСНІСТЬ.

I.

„Українська національна преса, подаючи деякі вістки про т. зв. заґродово-шляхоцьку акцію на наших етнографічних теренах і власне серед наших людей, поважніше цією справою не займається. Чому? Бо нам добре відомо, що все, побудоване на... дутих, фальшивих підвалинах, мусить раніше чи пізніше дійти до конфузу й краху.

Всі ми добре знали, що йде не про польську заґродову шляхту, якої на наших теренах нема, а якщо деколи й попадеться, то лише — одиниці. Ми відразу зрозуміли, **що йде про нашу українську дрібну, зубожілу, влиту в селянство шляхту, як... „ревіндикаційний" матеріял.**

Отже для нас було очевидне, що це **не станова акція, а політична, націоналістично-„ревіндикаційна"**. Значить: така, яка скорше чи пізніше як усе протиприродне, мусить скінчитися фіяском і компромітацією.

Але мусимо признатися, одного ми таки не передбачили, а саме: що може статися чи не одинока в історії річ — щоб у товаристві, створенім для одного стану, групи, фаху чи кляси людей, гуртувалися люди, які з зазначеними категоріями людей нічого спільного не мають.

Наприклад: щоб у товаристві прачок гуртувалися коминярі, щоб союз мясоїдів складався з веґетеріянців, **щоб обєднання загородових шляхтичів творили люди ріжного походження лише не... шляхоцького.**

Кажуть, що Америка країна всяких можливостей та екстраваґантности, але й там напевно подібних орґанізацій нема. А в нас вона є, власне: „Звйонзек Шляхти Заґродовей".

Але нехай про це кажуть польські автори в польських часописах.

*) Скрізь підчеркнення наше.

II.

Єзуїт ксьондз Урбан має добре око й хист завжди всамчас вказати громадянству, що „король голий". Так вказав він свого часу на Гриньки й інші „ревіндикаційні" успіхи на Волині. Так він вказав недавно в поважному римо-католицькому двомісячнику „Орієнс" на „заґродову шляхту... без шляхти".

„Союз, — у погідному тоні каже кс. Урбан, — при зичливій протекції державної адміністрації, швидко розроставсь. Вже в першому році існування він потрапив зорґанізувати три тисячі шляхти, (?) рахуючи загальну кількість такої шляхти на 100 тисяч (?!). Відразу поставлено справу так, що Союзові не йде (буцім-то!) **про польонізацію безсумнівних русинів чи українців,** але про відзискання для польщини ста тисяч колись польської, з часом „зрушеної" **шляхти.**"

Іронія кс. Урбана про 100 тисяч польської загородової шляхти, про „зрушену шляхту" (взяту автором у лапки) та про початкову невинну тактику Союзу — дуже тонка, але й дуже очевидна. Ця іронія пронизує й дальші рядки.

„Хутко проте, — каже кс. Урбан, — засяг плянів, змагань Союзу зростав," себто **акція поширювалася вже й на... не-шляхту.**

І справді, як каже автор, у 1937 р. вже говорили про 250 тисяч такої шляхти на самому Підкарпатті. Одночасно зростало й число членів „Союзу Шл. Загр.": в лютому 1938 р. буцім-то було вже 60.0000, в жовтні 125.000, а 1. січня ц. р. аж 245,000 членів у кількох тисячах кружків.

Отже сталося чудо: 100 тисяч шляхти раптом перетворилося в 250 тисяч. Тут гумор кс. Урбана ще більше зростає й він, сміючись у кулак, каже:

„У звязку з кольосальним зростом „загродової шляхти", зорґанізованої в колах союзу, **треба було значно піднести загальну кількість шляхти."**

Після цієї їдкої іронії кс. Урбан знову вказує, що „король голий", і каже, що загадка дуже проста, а саме:

„Ряди З. Ш. З. рекрутуються не з самої грекокатолицької шляхти. Зустрічаємо й то на провідних становищах у кружках союзу представників адміністрації, вчительства й т. п. особи, які з шляхтою мають мало спільного". Словом, союз прачок для коминярів.

Хто-ж ті переодягнені за шляхтичів артисти з „З. Ш. З."?

„Це, — каже кс. Урбан, — без сумніву поляки й католики латинського обряду, яких зовсім не треба „відзискувати" для польщини".

Але якже коминярі ввійшли в склад членів організації прачок? Для цього треба було змінити поняття „прачка" ось хочби так: „кожний коминяр, який чесно й шляхотно чистив комини, є в дійсності найдійснішою прачкою". Ця зміна поняття знову дає кс. Урбанові привід до його тонкої іронії.

„Від деякого часу „Союз Шл. Загр. розширив **поняття шляхоцтва.** Спочатку казав про шляхту, яка „переховує (!!) в скринях пожовклі шляхоцькі дипльоми" (лапки кс. Урбана), ... вже в 1937. р. сен. Пульнарович дав таку дефініцію шляхоцтва: „Шляхтичем є той, хто шляхотність має у своєму серці й веде перед серед інших громадян силою духа, жертвенністю й працею для громадянства".

Таких речей то вже й Америка не видає. Зрештою, вона напевне вважала б за ... сенітницю відшукувати в якихсь старих скринях „загородових шляхтичів" і притягати до них не-шляхтичів, — коли простіше було б створити просто „союз людей, що мають шляхотність у серці". А може й ні! Таке товариство напевне мало б замало членів.

„Час", передруковуючи уступи поданої статті кс. Урбана, дуже обережно додає від себе:

„Явище, про яке пише кс. Урбан, властиво дуже суттєве... Згадане явище повинно **нахилити до деякої резерви в оцінці діяльности „З. Ш. З.".**

III.

Де причина зміни поняття шляхоцтва в тому напрямі, що шляхтич — то кожний, хто запишеться до „З. Ш. З.", бо-ж ще нема апарату для міряння „шляхоцтва в серці"?

Причина в тому, що польської загородової шляхти на наших землях мало і українські дрібні шляхтичі, що зрослися з українським селянством, виявилися більш свідомими й стійкими, ніж пп. організатори „З. Ш. З." гадали й припускали.

Під цим оглядом **Волинь зробила** ... ему велику несподіванку: правдиві ... **Союзу „загородової української шляхти" до ... шляхти" не пішли й не підуть.** Всі ... кружки цієї „шляхти" складаються з ... і з безвартісного, зрештою, дуже ... ного українського елементу. з ...

...ною, хитрою і блудливою, цілком чужою ...українській дрібній шляхті.

Це елемент, який або „страха ради“ або з користолюбних міркувань ішов, іде й буде ...ти всюди: його ми бачили й серед комуністів, і серед сельробівців, і серед сектантів, а найчастіше серед попихачів і мисколизів... з ...шляхотністю в серці“...

Але трудно. „На безрибі — кажуть мо... — рак — риба“. Коли українські ...шляхтичі Волині не йдуть, то треба, поки там ...ше шило з мішка, вербувати, кого ...ться, треба казати, що загородовий шляхтич — то це не нащадок колишньої шляхти, а кожний з краю.

Із згаданих вище причин, на Волині о... енергійно поширюється нова думка про шляхоцтво, а саме: **щоб бути шляхтичем, зовсім не треба походити від шляхтичів.**

Кс. Урбан, кажучи про волинські „загородово-шляхоцькі організації“, навів таку дефініцію поняття „шляхоцтва“ з ч. 2. „Побудки“, органу „Волин. Союзу Шл. Загр.“, що виходить у Луцьку:

„Членом Союзу може бути кожний благонадійний громадянин Р. П. християнського віровизнання (сік!), що плекає польські лицарські традиції.“

З другого джерела кс. Урбан черпає ще таке окреслення шляхоцтва:

„Шляхтичем є той, що шляхотно живе і вірно служить Польщі.“

„Побудка“, яка зрушила гордість польщини на Підкарпатті серед зрущених убогих мас шляхти загородової, дійшла на Волинь,.. на якій бодай... найбільше полилося польської крови в боротьбі з татарами й козаччиною... (Тут) в пригнітливій (!) більшости гарні прізвища польських родин, які називають себе (!) сьогодні руськими або українськими... Через те організація загородової шляхти та **її безпосередня участь у загаль... процесі національної ревіндикації** викликує зрозуміле зацікавлення.“

На перешкоді до цього „Побудка“ бачить:

„Перш за все залишення безправно забраних царатом католицьких костелів і монастирів у руках влади православної церкви.“ (Розумій: і греко-католицької!).

„Далі школа, в якій... навчають руської мови, називаючи її українською... На нещастя, вчителями було багато „русинів“, заражених доктриною українського сепаратизму.“

Але найгірше то ось що:

„Кольпортування тенденційної української преси, що напливає з Галичини (Малопольскі) з метою „освідомлювання населення Волині на свій спосіб щодо української справи, **зовсім чужої мешканцям Волинської Землі“ (!).**

Далі йдуть уже специфічні витвори фантазії (напр., про старого українського селянина на Кремянеччині, що молився перед р.-катол. образами по польськи), про міліон (!) „зрущених“ на Волині поляків, про польськість Почаївської Лаври й т. д.

І все це переперчене висловами: поп, схизма, вороги, руські попи й т. д.

Кс. Урбан чомусь обминув оцю „ідеольогічну“ сторону ревіндикації „загородової шляхти“ зпосеред нешляхтичів, нічого не сказавши про її християнсько-етичне підложжя. Зрештою такі фрази „Побудки“, які подаємо нижче, мусіли б викликати в ньому не іронію, а щось зовсім інше.

Ось подібні фрази:

„Ідемо чесною дорогою, лише по своє“...

„Ціль наша — відбудова національної вартости „зрущеної“ (лапки поставив сам кс. Урбан) людности Волині в оперті на Христову науку!..

В. О—ський.

IV.

Щоб уявити собі, яким способом ведуть ...пропаганду подібного модерного „шляхоцтва“ серед споконвічних наших селян та ...ких вербункових засобів вживають на В..., щоб затягнути б. шляхоцьких кріпаків ... „шляхти“, зацитуємо лише деякі місця з „Побудки“ ч. 4, що спеціяльно виходить для ...

Стаття: „Чуй дух!“

З польської преси.

Тотальні держави і комунізм.

З думкою, що Совіти не мають охоти встрявати в европейський конфлікт, який назріває, ...ся тепер на кожному кроці. Большевики ..., чекають на те, щоб европейські ... виснажилися війною, і щойно тоді ... почнуть свою акцію. З якими виглядами? — це питання. Щоб на нього відповісти, треба уявити собі, яку силу уявляє собою сьогодні Комінтерн, тобто авангарда всесвітньої комуністичної революції. Читаємо про те у статті „Шанси советизації“ у консервативному „...“ (ч. 156 з 8-го червня ц. р.).

Хоча Комінтерн діє, хоча він підтримує ... і нелегальні комуністичні рухи на ... світі, то всеж на ньому не концентрується увага володарів совітської держави. Він залишився прикрасою комуністичного ладу. Навіть у Китаю, до збольшевизування якого прикладали таку велику вагу ... Росія як держава має такі життєві інтереси, діяльність Комінтерну не виявляє того оживлення, як перед роками, ... не диспонував у Китаю поважними ...

„Росія, як держава, перестає бути си..., яка хотіла би і могла би накинути ... свою систему управи й господарки ... цеї в ділянці культури. З цього боку острах перед советизацією ослаб. Але ... питання, чи все-ж нема сил, які можуть від середини розсаджувати державний ..., що могли би навіть без допомоги совітської держави, чи теж при ... її допомозі накинути народам со... лад.

Це безсумнівне, що на світі розсіяні ... клітини, які з ріжних причин можуть стати зародками, що розсівають комуністичні ідеї. Тепер узагалі комуністи не розпоряджають ніде поважнішими ... Конюнктура на комунізм дуже це... Але ця конюнктура може змінитися. Можуть створитися умовини більш ..., як теперішні, для комуністичної пропаганди“.

Сприятливими для комуністичної пропаганди — читаємо далі — є господарські кризи і війна, яка робить у господарці більше знищення, як найтяжча криза. Нема — каже автор статті — безпосередньої небезпеки, що комуністичні рухи посиляться, але треба брати під увагу можливість таких умовин, у яких комуністична пропаганда мала би знаменитий ґрун до діяльности. Тотальні держави твердять, що вони самі собою найкраща запора проти комунізму. Правда, в тих державах нема офіційно комунізму і нема здається умовин для розвитку комуністичних доктрин. Але воно так тільки здається, бо того мало, що хтось каже, що він є противником комунізму:

„Комунізмові треба протиставити у всіх ділянках окремий лад, створити інші вартости, яких кожний хотів би боронити, а які в комуністичному ладі мусіли б піти на загладу. Тимчасом тотальні держави — може навіть противолі провідників — щораз більше уподібнюються до совітської держави. Політично — засада панування одної партії походить із Совітів. Це не видумка Мусолінія чи Гітлера. Ліквідація громадянських свобід, як вона уподібнює тотальні держави до совітської держави. Плянова господарка — це теж совітська видумка і господарське уподібнювання до Совітів видно в Німеччині хочби в тому, що всупереч теоретичним тезам націонал-соціялізму про розвиток дрібного промислу й ремесла спертого на індивідуальній власности, німецька плянова господарка мусить послуговуватися творенням промислових ґіґантів, якими так чванилися Совіти. Як вкінці нагадує Совіти німецька боротьба з Церквою і релігією“.

Німець — каже автор — який привик до обмеження громадянських свобід і до влади одної партії, якої легальним шляхом не може змінити і на яку насправді не має ніякого впливу, — не має що тратити під совітським режимом. Тому тотальний лад це найгірша асекурація проти зарази комуністичними ідеями.

„Здається нам — читаємо у статті — що тільки держава, яка получить сильний уряд з політичною, культурною та господарською свободою, може протиставитися совітським ідеям вартости, які можуть стати противагою марксівської офензиви навіть у найважчих господарських умовинах“.

У звязку з тими міркуваннями „Час“ ...являється проти якогонебудь тоталізування Польщі

Резолюції.

ПРИНЯТІ НА ЗАГ. ЗБОРІ УКРАЇНСЬКОГО ПРОТИАЛЬКОГОЛЬНОГО Т-ВА „ВІДРОДЖЕННЯ“ 27. V. Ц.Р.

1. Загальний Збір Українського Протиалькогольного Товариства „Відродження“ стверджує, що загроза для нашого народу від язви алькоголізму в ніхотинізму не тільки не уступила, але, на жаль, замітно збільшилася. Тому взиває ввесь свідомий український загал, зокрема всі українські релігійні, культурно-освітні, економічні й тіловиховні т-ва, до солідарної акції в цілі перемоги тверезости та здержаности в нашому народі.

2. Заг. Збір, маючи перед очима світлу традицію відродженецької праці українського духовенства, висказує своє найгарячіше бажання, щоб наше сучасне Вс. Духовенство навязало до цієї традиції та зайняло передові стійки на фронті нашої відродженецької боротьби.

3. Заг. Збір з признанням стверджує діловo-прихильне відношення української преси до відродженецького руху, що має велику вартість для пропаганди ідей Т-ва „Відродження“. Заг. Збір апелює до всіх українських видавництв, щоб уповні, з цілою послідовністю, зберігали у своїх виданнях відродженецьке становище.

4. Заг. Збір стверджує, що на деяких імпрезах, зокрема на фестинах, уладжуваних нашими культурно-освітніми установами, панoшиться язва алькоголізму з усіми своїми жахливими наслідками (деморалізації, бійок і загального здичіння) та апелює до проводу згаданих установ, щоб вони поставили край цьому лиховi, видаючи виразні заборони вживати на цього роду імпрезах алькоголю в якомунебудь виді.

5. Заг. Збір стверджує дуже болюче й загрозливе явище, що українське купецтво через масову торговлю алькогольними напитками ставить себе, може й несвідомо, в ряди шкідників нашого народу і тому звертається до Союзу Українських Купців з гарячим покликом повести відповідну протиакцію, щоб цей наш цілий стан став під кожним оглядом корисним чинником у нашому громадянському житті.

6. Заг. Збір з радістю приймає до відома гарні підсумки недавно започаткованої відродженецької праці секції вчителів абстинентів серед нашої середньошкільної молоді та висказує побажання, щоб за цим гарним прикладом пішло теж і вчительство, зокрема зорганізоване в Т-ві „Взаїмна Поміч Українського Вчительства“.

7. Заг. Збір з прикрістю стверджує послаблення відродженецької акції серед українського студентства та апелює до студентів-відродженців, щоб негайно це дбали про налагодження зорганізованої праці.

8. Заг. Збір звертається з гарячим апелем до всіх членів Т-ва „Відродження“, щоб вони у ювілейному році за сто відсотків виконали свої зобовязання супроти Т-ва та щоб з подвоєною енергією повели відродженецьку акцію по місцях.

9. Заг. Збір в ювілейному році Т-ва „Відродження“ складає щиру подяку всім Шановним Прихильникам, зокрема Високопреосвященному Митрополитові, Їх Ексцеленції Кир Андреєві Шептицькому, за моральну й матеріяльну підтримку нашого відродженецького руху та звертається з гарячим покликом до всього Українського Громадянства — з усією послідовністю піддержати наші змагання та причинитися до повної перемоги великої ідеї відродження Українського Народу.

Заходи Пія XII-го в справі мира.

В Римі кружляють чутки, що папа має намір у найближчих днях вислати до премієра Чемберлена відручне письмо в справі европейського мира. Спеціяльний висланець мав би в найближчому тижні виїхати до Льондону і передати письмо Чемберленові.

Орган Ватикану „Оссерваторе Романо" в передовій статті пише про позитивну реакцію цілої низки держав на заходи Пія XII-го, щоб утримати мир. Часопис спростовує вістку неначе б папа хотів скликати велику конференцію держав до Ватикану, або відраджував Англії входити в союз з Совітами. Церква — пише „Оссерваторе Романо" — має обовязок дбати про добро всього людства, але не може вязатися нічиїми інтересами і тому не має наміру інтервеніювати безпосередньо в територіяльних спорах між поодинокими державами.

Румунський король про політику Румунії.

В середу відбулося в Букарешті відкриття новообраного румунського парляменту. Король Карло відчитав престольну промову. Підкресливши консолідацію румунського народу король перейшов до справ міжнародньої політики. Румунія знайшлася — казав король — перед подіями незвичайної ваги. Політика Румунії наскрізь мирна, але не знає мира за всяку ціну. Мир мусить бути зумовлений пошаною свободи, незалежности, інтегральности і чести народу. Для ведення такої політики уряд мусів покликати до зброї кілька річників, заявляючи при цьому, що готов боронити границь Румунії без огляду на жертви, які треба було б принести.

Далі король підкреслив, що всі богацтва Румунії застережені в першу чергу для румунського народу, але Румунія готова до корисного господарського обміну з іншими державами. З цією метою заключено в останньому часі торговельні умови з Англією, Францією і Німеччиною.

З фронту польських греко-католиків.

Ту саму ролю і такі самі завдання, які „Союз ходачкової шляхти" у своїй ревіндикаційній акції взяв на себе на українському селі, на відтинку греко-католицького церковного життя хоче виконувати „Союз поляків греко-католиків". І тими самими методами; тільки не зовсім ще ясно, хто грає, чи має охоту грати на терені „Союзу поляків греко-католиків" ролю ксьондза Міодонського з „Союзу ходачкових шляхтичів".

Про „Союз поляків греко-католиків" як про протиукраїнську організацію ще недавної дати, в ширших громадянських колах не багато відомо. Тут і там проникне щось про цей „Союз" до польської преси. Перед кількома днями читали ми нпр. у „Слові Народовім" про відчит одного з лідерів „польських греко-католиків" проф. Куриловича; на тому відчиті зявився був гарячо оплескуваний провідник ендеків проф. Гломбінський. Між гістьми були на цьому відчиті — як ми це вже повідомляли — такі „греко-католики", як якась неназвана ближче „пані з Земі Хелміньскей" та співробітники львівської польської преси. З інших органів польської преси див. (нпр. „Дзеннік Польскі" з 9. червня) довідуємося, що „Союз поляків греко-католиків" перемінив свій пресовий орган „Поляк Греко-Католік" з місячника на двотижневик, доручивши його ведення редакційному комітетові з п. І. Турянським на чолі. Наклад „Поляка Греко-Католіка" після реорганізації має аж 5.000 примірників, але „Дзеннікові Польскому" ще й цього за мало; він домагається побільшення накладу до 15.000 примірників; мовляв, з огляду на „потреби терену". Ці потреби терену" — на думку „Дзенніка Польского" — виходять з того, що „о. гр.-кат. Митрополит, о. Василіяни й українські церковні часописи друкують цілі стоси молитовників церковних книжок і т. д., що зображують релігійні справи односторонньо й тенденційно, під кутом українських інтересів".

З уваги на це „Союз поляків греко-католиків" робить заходи, щоб греко-католицькі справи були зображені всесторонньо під кутом польських інтересів. **„Редакційний комітет „Поляка Греко-Католіка" взявся** — як інформує „Дзеннік Польскі" з 9. VI. — **до опрацювання першого церковного молитовника.** Друк молитовника, польських церковних книжок та історії руху поляків греко-католиків залежатиме від впливів та жертв на ті цілі. Безсумнівно — твердить „Дзеннік Польскі" — вся польська суспільність поспішить з жертвами". В цій винятковій добі, коли над кордонами Польщі стоять сотки тисяч вояків у повній военній поготові, польська суспільність не має, виходить з того, більшої журби, як „Ірмолой" у польській мові...

З багатогранної — як це пише „Дзеннік Польскі" — діяльности управи „Союзу поляків греко-католиків" **треба згадати як дорібок заснування першої бурси для польської дітвори греко-католицького обряду.**

Одначе основне завдання, яке „Дзеннік Польскі" імпутує „Союзові поляків греко-католиків" **це боротьба з „мовними новинами" у греко-католицькій церкві.** З цього приводу „Дзеннік Польскі" робить таку глибокоумну замітку: „Нам видається, що католицька церква та її греко-католицький відлам може перемагати на просторах, що зустрічаються з православям тільки вірністю для мовних уладжень, що їх століття випробовували та які століття перетревали. Східна Галичина (в оригіналі: Малопольска Всходня) окружена з трьох сторін православям Волині, Росії, Румунії та Закарпатської Руси. Гр.-кат. церква на Закарпатській Руси при тихому патронаті некатолицької Чехословаччини впровадила новину „української мови" і в короткому часі втратила сотки тисяч вірних на користь православя".

Коли люди, що засідають в управі „Союзу поляків греко-католиків" визнаються на церковних справах східного обряду таксамо, як редактори „Дзенніка Польского", то можна тільки здвигнути плечима. Редактор „Дзенніка ки здвигнути плечима. **Редактор „Дзенніка Польского" не знає чи вдає, що не знає того, що на Закарпатті залишилась без змін мовою Церкви церковно-славянська мова, та що православя на Закарпатській Руси поширилось і закріпилась не за влади Ч. С. Р., але ще в довоєнному часі, за мадярської влади (див. славний процес у Мармарошському Сиготі), отже тоді, коли до свідомого українства під мадярською кормигою признавались тільки нечисленні одиниці. Не знає він також, що румуни тепер у церковному богослуженні уживають переважно румунської мови; він удає, що не знає, що у православній церкві на Холмщині, Поліссі й Волині замість церковно-славянської мови втискається жива польська мова, що у живій церкві в Росії ввели давно як „новину" живу російську мову та що „мовні уладження, що їх століттями випробовували і які перетривали" падуть під напором живого життя без уваги на те, чи це подобається кільком священникам москвофілам та їх протекторам і „Союзу поляків греко-католиків", чи ні.**

Дотеперішня діяльність „Союзу поляків греко-католиків", що пішла цілковито в сліди „Союзу ходачкових шляхтичів", „ефектовна" більше політично, як релігійно. Але й на це його заснували.

Жахливі наслідки катастрофи під Прушковом.

9 ОСІБ ЗГИНУЛО, 30 РАНЕНИХ.

У вчорашньому числі ми подали вістку про залізничу катастрофу під Прушковом: поїзд Катовиці—Варшава вискочив з рейок. Катастрофа скоїлася в полудне. До пізної ночі усували румовище з залізничого шляху та витягали тіла вбитих і ранених зпід розбитих вагонів. Як досі ствержено, в катастрофі згинуло 6 осіб, 22 особи були важко ранені, 11 легше. З важко ранених 3 особи вмерли в лічниці так, що число смертельних жертв дійшло до 9.

Чи це вже всі жертви — невідомо. Міжнародній спальний віз віхав дослівно у вагон III-ої кляси, що був перед ним і з якого залишилися тільки тріски. Можливе, що в тому вагоні III-ої кляси були якісь подорожні, яких зудар розторощив. Підчас ратункової акції не можна було дістатися до счеплених зі собою вагонів і треба було ацетиленевою лямпою випалювати отвори у сталевих стінах спального вагону. В іншім випадку треба було розбивати стіни вагону, щоб дістатися до переділу та видобути ранених.

ЩО КАЖУТЬ ОЧЕВИДЦІ.

Залізничники, які були в будинку, віддаленому яких десять кроків від місця катастрофи, розказують:

У хвилині, коли поїзд минув іглицю, раптом льокомотива скочила простопадно вгору і перекинувшись, упала на бік. За нею з жахливим гуком стовпилися вагони. З розбитого котла бухнула пара і дим. Майже одночасно блиснув зелений вогонь, що сліпив очі. Це льокомотива скочила так високо, що вирвала проводи високої напруги і спричинила коротку злуку.

В однім вагоні знайшли тіло мужчини, що тримав в обняттях тіло свого сина, кільканадцятьлітнього хлопця, якби хотів його оборонити перед смертю. Якась жінка, якої прізвища не устійнили, дослівно перетята на двоє. У реставраційному вагоні металеві окуття наскрізь пробили одного подорожного. На льокомотиві знайшли машиніста, що давав ще знаки життя, але по дорозі до шпиталю вмер. До останньої хвилини не знайшли провідника поїзду і помічника машиніста. Вони мабуть згинули і знаходяться під румовищами вагонів.

ХТО ЗГИНУВ У КАТАСТРОФІ.

Між тими, що згинули в катастрофі і яких прізвища устійнили, є: Добеслав Скібневський з Х... з Пйотркова, д-р Степан Криніцький з сином Христофо... рищь і Адольф Штайнгаґен з сином в обняттях (той, що його знайшли із сином в обняттях), один з головних акціонарів великої фабрики паперу, при цьому дідич. Його жінка важко ранена. Смерть заскочила їх троє в реставраційному вагоні в часі обіду.

Хто заплатить кошти спаленого варшавського двірця?

Як ми вже подавали пожежа варшавського залізничого двірця знищила половину стелі віздної галі та частину перонової стелі. Коли взяти під увагу, що загальна кубатура нового двірця має 250.000 куб. метрів, то пожежа знищила 30.000 куб. метрів. Шкоду обчисляють на 500—600 тисяч. Від висліду слідства залежить, хто цю шкоду покриє. Невіддані роботи поодинокі підприємці обезпечували, тому може у великій частині шкоду покрие обезпеченеве заведення. Але, якби виявилось, що пожежу спричинив котрийсь підприємець, то він мусітиме покрити втрати.

Для пересдухання притримали трьох робітників, які перед вибухом пожежі працювали при споюванні залізної конструкції. Це Францішек Гжешковяк, Станіслав Олесінський і Йосиф Сильвестшак.

Підсумки праці „Просвіти“.

ЗВІТ З ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ МАТЕРІ-ПРОСВІТИ У ЛЬВОВІ, ДНЯ 8. Ц. М.

Нині Заг. Збори начальної нашої організації — Просвіти. Саля Театру Ріжнородностей поволі заповнюється. Назагал делегатів небагато, менш-більш половина салі.

В год. 10-ій заняли на сцені місця члени Головного Виділу і пос. Вас. Мудрий відкрив Заг. Збори, стверджуючи, що збори скликано правильно та представляючи представників гор. староства (віцестар. Дембовський, м-р Лисий і ком. Островський). На салі є 160 представників-делегатів. Опісля відчитав пос. Мудрий лист голови „Просвіти“ д-ра І. Брика, який мотивував свою неприсутність хоробою серця.

КОМІСІЇ, ЗВІТИ Й ЦИФРИ.

Після відчитання правильника Заг. Зборів та більш 300 прізвищ померших членів „Просвіти“, яких память пошанували Збори, встаючи з місць, до верифікаційної комісії для ствердження протоколу вплинули два внески: Наріжняка зі Стрия і ред. Глібовицького; перейшов останній. Опісля зголосив ред. Глібовицький внесок на Мандатову Комісію, мовляв, багато делегатів не допущено на салю, який збори приняли. Комісії-Матки, запропонованої д-ром Семчишином, збори не вибрали, залишаючи цей вибір до часу, коли Мандатова Комісія допустить евентуальних делегатів на салю.

ПЕРЕПОНИ У ПРАЦІ.

Опісля почав відчитувати звіт з діяльности Просвіти за 3 роки секретар Гол. Виділу, **М. Дужий.** Звіт був перерваний приходом єдинокого живого ще основника Просвіти, о. шамб. Цегельського, якого Збори витали оплесками. Цифри звіту були дуже сумні. Згадавши, що 10 літ тому було ще [illegible] читалень на півн.-сх. землях та майже повну ліквідацію Просвіти на захід від Сяну, а читальні є тільки в 30% українських громад, повідомив звітодавець, що в ост. трилітті розвязала влада 1 філію і 135 читалень, **з того 104 в мин. році.** Зате внесено 375 подань за нові Просвіти. Загально стан Просвітньої Організації такий як в 1936. р., але з цього треба відняти розвязаних **у 5 місяцях в. р. 2 філій і 168 читалень.** Всеж і нині Просвіта охоплює своєю мережжю 85% українських осель, отже це передова організація. Колиж зважити, що **Просвіта** має **1.475 домів** (174 збудовано у звітовому часі) і кількасот площ, що врешті в цих домах має приміщення більшість усіх українських установ, то і з цього погляду Просвіта має перше місце у нашій всенаціональній організованости.

ЯК ПРАЦЮЄ ПРОСВІТА?

Нині Просвіта має 360 тис. членів, з яких 86 тис. прибуло в звіт. часі — інакше 15% всіх українців у пошкільному віці належить до Просвіти. Ці члени ведуть ріжну статутову працю, що виглядає в цифрах так: Просвітянська організація диспонує нині **бібліотеками з 700 тис. книжок,** з яких прочитано 3,5 міліона та 9 тис. часописами у своїх домівках, **театр. гуртками,** що дали 28 тис. вистав і для яких відбуто 20 курсів (скористало 281 читалень), **хорами й орхестрами,** що разом дали 8.600 концертів та 14.5 тис. інших святкувань. Всі читальні і гуртки дали у звіт. часі 51 тис. імпрез. Велику вагу клала Просвіта на боротьбу з неписьменністю: перевела статистику неписьменних, видала для них буквар, містила поклики і статті, відбула 3 курси для референтів боротьби з неписьменністю, врешті влаштувала 388 курсів, на яких навчилося писати 4.365 осіб. І врешті видання Т-ва: крім усіх ювілейних видань та матеріялів, видала Просвіта у звіт. часі 42 книжечки (250 тис. примірників з 2.5 міл. аркушів друку), 3 календарі, 40 хорових і музичних видань та 2 журнали („Просвіта“ і „Життя і Знання“).

Звітодавець обговорив ще справу минулорічного Ювілею Просвіти, звязаних з ним святкувань та перепси, зокремаж долю недозволеного Конгресу Української Культури і Фонду Національної Культури.

З матеріяльних справ вияснив звітодавець справу довгів Просвіти, яких є не більше 500 тис. зол., у тому пильних 197 тис. Зате філії й читальні Просвіти винні централі 345 тис. зол. Нарешті згадав звітодавець коло 100 стипендій, що їх Просвіта виплатила вперше мин. року з переданих їй фондів.

Згадкою про минулорічні події, в яких потерпіла Централя та вірою **в дальший розвій** Просвітянської **Організації, яка має на** прапорі слова **„В силі духа перемога Народу“,** закінчив секр. М. Дужий свій звіт.

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ ПРОСВІТИ.

Цей звіт обговорив ред. **М. Таранько** і в цифрах він такий: Назагал **майно Т-ва** зросло на 56 тис. зол. Біленс Т-ва **виказав** 238 тис. доходів і 182 тис. розходів. **Видавництва:** запаси книжок на 250 тис. зол., що їх щорічно виказують звіти, збільшилися новими книжк. виданнями, книжки відпливають поволі і дають дальших **довжників.** Видавництв Просвіти **не передплачують навіть усі читальні, рахунки ведуть філії,** які знову не вирівнюють довгів. **Контроля над** цим ділом та кольпортажа не наладнана **як**слід. **Недвижимости одинокі є на правильній** дорозі: дім дає 15 тис. річно, **школа в** Милованню починає давати прибутки, **Грабовець** і Тискова дають коло 1.200 **зол. на** фундації. **Вкладки** до Гол. Виділу **за 3 роки** дали 98 тис. зол., отже небагато, багато читалень та видилових читалень не платить їх. **Ювілейний дар** 8. грудня дав **за 3 роки** 146 тис. зол. Загалом Просвіті винні **читальні,** філії й інші 407 тис. зол. і якби їх стягнути, Просвіта була б самовистарчальною.

Від Контр. Комісії, обговоривши **світла й тіни** господарки Просвіти та наміт**ивши** засоби, якими можна її поставити на вповні правильний шлях, поставив дир. **Кривуцький** внесок на абсолюторію Гол. Виділові.

Багато дискусії викликала Мандатова Комісія, яка допустила додатково на салю 28 делегатів: бесідники були **за і проти** їх допущення, врешті передано цю справу президії Зборів.

[illegible] ЕТЕМ БЕЙ

Справедливість Каді. *)

[illegible] викликає по черзі тих, що внесли [illegible] і сидять у ждальні. Головним завданням трибуналу Каді судити розводові справи [illegible] свій погляд на непорозуміння в [illegible]. Розводи він дає за кілька хвилин.

Багатий, молодий мужчина чекає у зовсім [illegible] справі; він має надію добитися присуду, [illegible] віддав би йому його колишню жінку.

[illegible] він став досить заможний, щоб [illegible] дозволити собі на всілякі примхи. [illegible] йому цього захотілося, він міг би [illegible] сигарку пятифунтовим банкнотом і [illegible] не журився би при втраті кількох тисяч. [illegible] думає тільки про одне: здобути назад [illegible] дружину, яка колись втікла від нужди [illegible].

•

[illegible] возний їх не кликав. Молодий чоловік [illegible] собі короткий час співжиття з дру[illegible].

[illegible] два роки він був одружений чотири [illegible]. В той час він дуже мало заробляв і [illegible] трудом вистачало йому на [illegible]. А життя дорожіло, доводилося [illegible] обмежувати видатки. Заглядала [illegible].

[illegible] день, коли вони мусіли обмежи[illegible] хліба і сира. Молода жінка заступила [illegible] дешевенькими. Завидющі віри[illegible] наклали свої печатки на хатнє майно. [illegible] смерти, але силою звички жив. [illegible] його потіхою було вдивлятися в очі [illegible]. Алеж навіть у них не міг [illegible] без краю. В її погляді він [illegible] та намагався втікти від турбот [illegible] життя і журби, яка його мучила.

Одного дня вони подивилися на себе з розпукою.

— Нема що їсти — сказала жінка.

Він мовчав, а вона говорила далі.

— Чого-ж мовчиш?

— Що-ж я можу?

— Ти мужчина. Зароби.

— Гадаєш, що досить бути чоловіком, щоб заробити?

— Я не можу знести цієї нужди. Скажи мені виразно, чи шукати мені інших способів забезпечити прожиток?

Він не знав, що казати. Дві сльози покотилися по запалих лицях. Хіба це його вина, що життя не всміхалося? Але жінчині нерви розійшлися.

— Що з твого плачу? І що мені робити в цій хаті, коли ти віддаєш серце і маєток іншій?

Молодий чоловік завзято боронився, але вона раз-у-раз кидала те саме обвинувачення довгі тижні, врешті після брутальної сварки, вона втікла і покинула його самітнього.

Увесь рік не прийшло йому на гадку шукати за нею. Життя всміхнулося і він став багатий. Прийшов день, коли він затужив за чудовими чорними очима. Він довідався, що вона одружилася з емеритованим радником Зарі-фі-беєм. Тоді він звернувся до Каді, щоб цей уневажнив друге жінчине подружжя і відновив його домашнє вогнище.

Тепер справа була в руках „шерія“ (духовний закон).

•

Нарешті возний їх покликав. Увійшли всі троє разом. Він, молода дружина та її другий чоловік.

Каді сидів на своїх подушках. Крізь розхрістану сорочку виділи волохаті груди, кечече шітка, захована під олягом.

Великою барвистою хусткою він витер піт, і байдуже подивився на них. Не знати, хто перший пізнав кого: каді того мужчину, чи він каді. Як не як у руках одного було золоте джерело, а другий бажав з нього зачерпнути.

Каді поставив кілька запитів. Він спитав молодого чоловіка:

— Чи ця жінка це твоя дружина?

Мужчина відповів:

— Так.

— Чи можеш на це присягнути?

— Очевидно.

— Так присягни.

— Присягаю на імя Бога... Я також маю свідків.

— Свідки зайві.

Зафірі беєвий терпець увірвався. Волосся йому наїжилося, лице пожовтіло і він заревів:

— Пане Каді, він бреше. Я готов присягнути, що ця жінка законно і на здоровий розум моя. Я присягаю, що це моя дружина.

Зефірі бей не міг стриматися, він стогнав:

— Хіба можна порівняти мене та цього жовтодзьоба... Треба бути мусулманином, щоб перевести присягу...

Такі типи не журяться кривоприсягою...

Потім він замовк. Каді думав. Упівголос спитав щось у писаря. Потім узяв велику чорно оправлену книжку зі стола. Відкрив її та став перелистовувати.

Обі сторони присягли. Каді мав тепер рішити по совісти, а тут совість вагалася поміж золотою струєю молодого мужчини і незаперечним правом старого. За кілька хвилин писар шепнув на вухо Каді:

— „Шерія“ каже, що мусимо обдурити дурисвіта.

Переглянулися і радість блиснула на обличчях.

Каді розпростував фалди каптана, поправив кавук*) і поважно спитав:

— Кіямуран бей! Я ще повторю перше запитання: Чи ти зовсім певний, що ця пані це

*) Кавук — шапка судді.

*) [illegible] (Закінчення)

Після обідової перерви президія оголосила, що 22 делегатів рішено додатково допустити на салю. На Комісію Матку вилинуло два внески, ред. Глібовицького і др. Семчишина (Товсте), і над ними розвелася довша дискусія. Др. Лисий (Тернопіль) вважає, що вибір нового виділу годі перевести, бо Контр. Комісія не уділила уступаючому виділові абсолюторії за 1938 рік і ставить внесок, щоб точку про вибір виділу зняти з порядку нарад. Над цим внеском йшла гаряча дискусія, в якій забирало голос кільканадцятьох бесідників, що підтримували або оспорювали його, врешті цю справу вирішив предсідник, заряджуючи перерву, в підчас неї нараду виділу, чи внесок др. Лисого допустити під голосування. По нараді виділ рішив внеску др. Лисого не піддавати під голосовання. Зчерги предсідник піддав під голосування листи кандидатів до Комісії Матки: д-р Семчишина (Товсте), що пропонував, д-р Хробака, інж. Шаховича, д-р Лисого, о. Кузьму і ред. Штикала та листу ред. Глібовицького, що пропонував о. ректора Малиновського, дир. Вишневського, мгр. Гаецького, ред. Данилевича та інж. Квасницю. Ця друга листа дістала 138 голосів, проти 41 голосів за листою др. Семчишина. Комісія-Матка пішла на нараду; в міжчасі ішла

ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТАМИ,

в якій забирали голос: **мгр. Логуш** (Бережани), **др. Керничний** (Рудки), **ред. Штикало** (Львів), що заторкнув болючу справу поширення книжки, зокрема на Лемківщині й за Сяном, інж. Кузик (Печеніжин), що обговорив справу високих довгів „Просвіти" та незгоди на низах, нпр. в Коломийщині, **о. шамб. Цегельський** (оплески!), що пригадав початки „Просвіти", взивав до такої єдности, яка була в її піонірів та відмітив працю уступаючого виділу, **м-р Карачевський** (Городок), який теж відмітив працю уступаючого виділу, **мгр. Гупало** (Ходорів), **др. Дудикевич** (Бібрка), **др. Мінко** (Камінка) та **Кантимир** (Снятин). Бесідники заторкали теж ріжні болячки та недотягнення праці Гол. Виділу, але підчеркували, що він робив, що міг у важких умовинах просвітянської праці.

Абсолюторію Гол. Виділові ухвалила саля одноголосно, після чого секр. М. Дужий давав річеві відповіді дискутантам.

Почесними членами „Просвіти" вибрано на Зборах **о. Т. Цегельського** зі Струсова та **о. Ст. Мохнацького** з Теребовлі. Справу зміни статуту передали збори на внесок президії новому виділові з тим, що її мають перевести до кінця 1939 р. та передтим обговорити на нараді представників Філій. Знято теж з порядку дня справу відклику Філій Рогатин та Самбір, у яких вже заіснувала згода й гармонія, зокрема ж Коломиї, в якій теж в найближчому часі ця справа буде наладнана. Довшу дискусію викликала щойно справа вкладки, яку вирішено так: відділено вкладку читалень від передплат видань „Просвіти", устійнено вкладку читалень і правних осіб на 12 зол., селян, робітників і студентів на 1 зол., інших на 2 зол. Рішено теж відписати читальним залеглости до 1933 р., а від 1934—38 рахувати згідно з ухваленою нормою.

ВИБІР ГОЛОВИ Й ГОЛ. ВИДІЛУ.

В год. 18.45 предложив врешті представник **Комісії-Матки, дир. Вишневський** і відчитав її листу. На Голову „Просвіти" запропонувала Комісія-Матка проф. **Ом. Терлецького**, що саля приняла бурхливими оплесками. Однак новий голова зажадав зміни деяких осіб, без яких він невсилі працювати, й коли цього не узглянено — відмовився приняти вибір, вважаючи таке становище Комісії-Матки першим вотум недовіря. У відповідь на це поставила Комісія-Матка кандидатом на голову Т-ва **о. кан. Юліяна Дзеровича**, що дістав у голосуванні 136 голосів.

З черги бурхлива дискусія розвелася над листою кандидатів до Гол. Виділу, до якого Комісія-Матка намітила др. М. Андрусяка, інж. Р. Білинського, Мих. Галібея, ред. В. Глібовицького, інж. Р. Голода, д-ра І. Гижу, д-ра М. Дзеровича, М. Дужого, проф. В. Зубрицького, ред. Б. Кравціва, проф. К. Малицьку, мґра Я. Падоха, інж. Ольхового, інж. дра Е. Храпливого та ред. Ю. Тарновича; в заступники Зачка, інж. П. Зеленого, інж. А. Пясецького, мец. І. Рудницького, мґра М. Ценка та мґра А. Фіголя; до Контр. Комісії дир. Вишневського, інж. Квасницю, о. рект. Малиновського, Рудика та інж. Хроновята і в їх заступники Л. Петрушевича та П. Пасіку. Першим говорив новообраний Голова, що дякував за довіря та просив т. зв. опозицію до праці; потім ред. Штикало, що заявився проти тієї листи, мотивуючи, що до неї повинні були ввійти люди всіх поглядів (м. ін. представники радикалів, яких він сам є вороги), але тверді й рішучі, бо того вимагає час; др. **Семчишин**, що теж заявився за компромісовим виділом з людей ріжних поглядів, але вибираних одноголосно; **о. І. Яцишин, д-р А. Кузьмич, о. д-р Гриньох, мец. Карачевський, др. Станкевич, ще раз ред. Штикало, мгр. Сілецький** (за компромісовим виділом) і мгр. Мартюк (те саме). У висліді дискусії **пропоновано листу Комісії-Матки доповнити** так, щоб на місце ред. Тарновича ввійшов пос. Мудрий, замість др. Дзеровича проф. І. Боднар, замість мґра Ценка проф. Терлецький та замість інж. Голода — ред. Ю. Тарновича. Врешті зголошено і **третю листу, компромісову, з осіб ріжних поглядів, з пос. Мудрим на чолі.** Внесок інж. Шаховича, щоб злучити всі три листи перепав: 74 голоси були за цим внеском, 106 проти. Заки листа Комісії-Матки перейшла під голосування з поставлених на ній кандидатів зрезиґнувала **проф. К. Малицька;** на її місце вставила К.-Матка проф. **І. Бодпаря,** але й він зрезиґнував; зрезиґнував і **М. Дужий** і на його місце дала К.-Матка **М. Рижевську,** а що не найшли вже кандидата на місце проф. І. Боднара, тоді Гол. Виділ вибрано у складі не 15, а 14 осіб й остаточно він такий: др. М. Андрусяк, інж. Р. Білинський, Мих. Галібей, ред. В. Глібовицький, інж. Р. Голод, др. І. Гижа, др. М. Дзерович, М. Рижевська, проф. В. Зубрицький, ред. Б. Кравців, мґр. Я. Падох, інж. Ольховий, інж. др. Е. Храпливий та ред. Тарнович. Заступників членів Гол. Виділу, Контрольну Комісію та її заступників вибрано у пропонованому Комісією-Маткою складі, за всіми цими листами голосувало 103 особи, проти 43, здержалося від голосування 7.

Зогляду на пізну пору (20 год!) предсідник пос. Мудрий подякував присутнім за участь у зборах і саля закінчила цей справді „працьовитий" день нац. гимном.

Делеґати виходили з салі нарад з незвичайними враженнями і спинялися на коридорах та вулиці дискутуючи подробиці нарад, які виявили одно: Львів невсилі зговоритися і сконсолідуватись навіть на Заг. Зборах „Просвіти" й навіть у наші дні, хоч провінція давно вже це робила й робить...

(а)

твоя законна дружина, а не дружина Зафірі ефенді?

— Я того зовсім певний.

Зафірі ефенді встав люто.

— І чого ви даєте голос цьому брехунові?! Чи це справедливо не вірити мені?

Каді заспокоїв старого.

— Не гнівайтеся, пане. Ви стоїте перед лицем справедливости. Будьте певні, що зроблю все, щоби вас захистити.

Потім урочисто додав.

— Зафірі ефенді. Заплющіть очі, перекиньтеся головою, встаньте та підійдіть до мого стола, але задом. Не дивлячися возьмете книгу і коли відчините її на сторінці, де говориться про подружжя, то ця пані буде ваша, колиж розкриєте її на сторінці про розвід, вона більше не ваша дружина.

Зафірі ефенді був рад із присуду. Він устав, застібнувся та поглянув на жінку. Вперше в житті готов був перевернутися через голову, щоб тільки не втратити двадцятипятилітньої красуні.

Потім устав та пішов задом у напрямі каді. Каді сказав Камуранові зробити те саме, але Камуран бей відповів:

— Я не божевільний, щоби перевертатися перед трибуналом. Чекаю вашого безстороннього присуду.

Зафірі бей ішов далі. Каді відчинив чорну книгу.

— „Божевільні, несповна розуму та діти не можуть вступати в подружжя, бо такі зв'язки закон признає за неважні.

Потім закінчив присуд:

— Зафірі бей стояв задубілий. Молодий мужчина обняв молоду паню і вони вийшли зі залі суду. Зафірі бей дивився їм услід очима повними сліз. Ніоар Каді, що бачив розпуку ніколи не болючі.

Не женіться татуню. Присуди „шерія"

Переклали з турецької мови

Ляля і Галя Муеські.

Коли уконституується нова міська Рада у Львові?

УКРАЇНЦІ ЗГОЛОСИЛИ 6 ВИБОРЧИХ ПРОТЕСТІВ.

В середу, тобто в останній день вношення виборчих протестів у справі виборів до Львівської Міської Ради, зголошено в Головній Виборчій Комісії аж 21 протестів: українці — 6, Бунд — 4, ендеки —3, ППС і демократична ґрупа — 6, Озон — 1, прихильники одної дикої листи — 1. Означеного речинця, до якого мають бути розглянені протести, не ма. Ходять чутки, що деякі протести Комісія візьме під увагу й у звязку з тим буде скоригований вислід виборів на користь українців (один мандат) і Озону (один мандат).

У звязку з цим на уконституування нової Ради треба буде мабуть трохи почекати.

Мадярський леґіон у Німеччині.

ПАРИЖ, 9. 6 Французькі джерела подають, що в Австрії зорганізовано мадярський леґіон, зложений із націонал-соціялістів. Французькі часописи підкреслюють, що той леґіон має подібну ролю, як свого часу австрійський леґіон перед аншлюсом.

Інтерпеляція у справі неприсутности ком. Буркгардта.

ЛЬОНДОН, ПАТ. В палаті громад зголошено інтерпеляцію у справі причини постійної неприсутности високого комісаря Ліґи Націй в Гданську Буркгардта, та у справі обовязків, які тепер д-р Буркгардт тепер виконує.

На інтерпеляцію відповідав Батлер, який покликався на відповідь із 25. м. м. та заявив, що високий комісар вернувся до Гданська ... м. м. Коли на таку відповідь ліберальний посол Мандер висунув здогад, чи можна було б якісь медіяції. Це виходило б поза компетенції Комісаря.

Анґлійський король у Злучених Державах.

ВАШИНҐТОН, 8. 6. ПАТ. Перший раз в історії Злучених Держав анґлійський король станув на американській землі, коли королівський позід у год. 2.40 (европейський час) приїхав із Канади. У хвилині, коли королівський поїзд переїхав границі, залунало 21 гарматніх вистрілів. На граничній стації відбулися парадні привитання. Щоб забезпечити королівську пару, американська влада розмістила на просторі 10 км. які ділять границю від стації Нівґара Фелс. 8 тисяч вояків. У Вашинґтоні ждала на приїзд королівської пари 600 тисячна юрба.

До Вашинґтону приїхав королівський поїзд перед полуднем. Королівську пару привитав президент Рузвелт із жінкою. ... рогу до Білого Дому переїхав король і королева серед безупинних виявів захоплення привитів. Ціле місто святочно прибране ... двірці та на вулицях міста, якими переїздив королівський почот ... здержувало ... 15.000 моряків і стрільців маринарки та ... цистів.

ҐЕН. ҐАМЕЛЕН НА АВДІЄНЦІЇ В ЧЕМБЕРЛЕНА.

Сьогодні передполуднем премієр Чемберлен прийняв в палаті громад ґен. Ґамелена.

Спортова сторінка.

Найслабша стріча сезону.

ЛЕХІЯ—УКРАЇНА 3:2 (2:1).

Якщо сьогоднішню стрічу України з Лехією назвали як найслабшою в сезоні, то не тому, щоб виправдувати програну чорно-червоних, тільки навпаки, щоб саме підкреслити той різкий перескок, від найкращої „форми" до найслабшої. Починати сьогоднішнє звідомлення оклепаною фразою про слабу форму, було б дуже дивно, бо якже ж погодити сьогоднішню „слабу форму" з минулонедільною? Тому теж само ствердження, що дружина слабо грала й тому програла, зовсім не вистачає. Можна навіть дуже слабо і перемогти, але при тому кожна, навіть найкраща дружина мусить мати найважнішу прикмету, яка їй дає змогу перемагати навіть у найважчих обставинах та яка дозволяє теж зрівноважувати в деяких випадках невдачі. Тою основною спортовою прикметою є амбіція і саме її не стало сьогодні в дружині чорно-червоних. Якщо дефензивні лінії ще можемо сяк-так оправдати, бо напр. в залозі можна вже від довшого часу бачити обниження форми, при одночасній доволі амбітній грі, то напад, за винятком Тихоліза грав тільки наче на показ, не навязуючи зовсім боротьби за мячі. Зокрема розчарували Мікльош і Скоцень, яких у слабій грі не оправдує навіть те, що кожного з них пильнували два противники.

В Україні не вдоволила, як цілість ніяка лінія. На повне признання заслуговує Тихоліз і Гнура. Тихоліз грав найамбітніше та найпродуктивніше з цілої дружини і якщо напад чорно-червоних переводив час-до-часу якісь акції, то вони були здебільша заслугою Тихоліза. А що чорно-червоні при такій слабій грі, що її бачили вині, не програли у вищому відношенні, то це в першу чергу заслуга Гнури, який боронив незвичайно жертвенно й рисковно. На тому можна би характеристику грачів України закінчити, якби не одна справа, яка ще й набудуче може виринути. Минулої неділі на лівій помочі грав Король, який заграв назагал слабо і тільки під кінець змагань поправився. Та був це його перший виступ у цьогорічному сезоні у першій дружині і не диво, що він мав і трему та боявся за кожний свій крок. Чергові виступи були би випали краще (хіба ж не так було з Тихолізом?). Його місце зайняв сьоодні Михалишин, який у першій частині був найслабшим грачем на грищі. Це теж не дивне, коли зважити, що він не має зовсім за собою доброго тренінгу та майже ніяких змагань у цьогорічному сезоні. Тому теж такого й не іншого його виступу можна було сподіватися. Всім загулам чорно-червоних, теж за винятком Тихоліза можна закинути велику повільність, придержування мяча, величезний егоїзм та нахил до вигідної статичної гри.

Лехія грала добре, хоч і без стилю. Її грачі не придержували мячів, віддавали їх негайно своїм партнерам, стартували з кожної позиції до мяча, ходили відважно на пробої, виявили багато амбіції та запалу і в сумі виграли із дружиною, знаменитих індивідуалістів заслужено. Чималу заслугу в перемозі має теж знаменитий воротар зелених. Всі грачі Лехії грали за гостро, деякі навіть каригідно брутально.

Про хід гри годі розписуватися, бо за винятком перших секунд, в яких здавалося, що Україна поведе нагальні й нестримні наступи, ініціятиву майже ввесь час держала у своїх руках, чи пак ногах Лехія. Спершу на залозі грає Михалишин, якого обходять противники, як лиш хочуть і вкінці при його непорадности падуть перші ворота для Лехії. Україна далі не висилюється, довіряючи своїм силам. І справді одна з акцій лівої сторони кінчиться гарним бігом Тихоліза і стрілом з бігу — 1:1. І знову хвилину дві були познаки, що напад чорно-червоних, заохочений здобутими воротами, почне грати. Та воно тільки так здавалося, бо одиноким вислідом здобутих Тихолізом мячів було те, що він... не діставав більше мячів від своїх партнерів хіба від противників. Протинаступ Лехії закінчився стрілом правого крайника і 1:2. Гра сильно загострюється, при чому Лехія в деяких моментах стосує брутальну гру, одначе суддя п. Земан змісця реагує. Обі дружини осягають до кінця першої половини ще по два роги невикористані, при чому наступи Лехії далі небезпечні.

Друга половина не приносить зміни у грі, хоч Лехія підвищує знову з вини заложників вислід до 3:2. В цім випадку суддя п. Земан не повинен був признати воріт, бо воротар, який кинувся був під ноги, лежав на землі та ворожі напасники (теж лежачи) придержували й не пускали до воріт. На страту воріт Україна відразу реагує, Мікльош подає до Скоценя і 2:3. Здавалося, що тепер вже ніщо не перешкодить Україні вирівняти та осягнути перемогу, тим більше, що Лехія почала якийсь час грати на час. Та той зрив тривав знову дуже коротко і при кінці Лехія знову гостює частіше під воротами України. Програної не можуть вже змінити навіть вільні та роги, що їх чорно-червоні осягнули. У висліді сходять вони із грища у Львові у друге переможені в осінньо-весняних мистецтвах Окружної Ліги. Найприкріше, що ця програна прийшла в зустрічі зі слабшою дружиною.

Видців 2.000, в тому невелика, зате найгаласливіша частина шовіністичної публики Лехії, яка найбільше радувалася розбоями.

Сян став на безпечнім місці.

Перемишль, 8. 6. (вл. тел.). СЯН—ВКС 3:0 (1:0).

Сьогоднішні змагання мали для обох дружин величезне значення, бо перемога давала Сянові змогу остаточно відсунути від себе загрозу деградації, ВКС-ові знова перемога давала сякі-такі надії на рятунок. Остаточно змагання закінчилися зовсім заслуженою, може навіть за низькою перемогою сяновиків над без сумніву найслабшою дружиною Окружної Ліги. ВКС-ові вже таки нічого не врятує, бо ледви чи йому вистачать пункти, що він їх ще може у двох стрічах здобути.

Як ми вже згадували Сян переміг заслужено, але його гра не могла вдоволити публики. Сяновики заграли цим разом слабше, як на попередніх змаганнях, і при цілій грі ввесь час переважали. Акції сяновиків не були такі плавкі, як іншими разами. Взагалі гра була з обох сторін хаотична. Без сумніву на гру мала деякий вплив велика спека. Якщо оцінювати поодинокі лінії Сяну, то ніодна з них не заслуговує на найкращу ноту. Зокрема слабше випала цим разом гра помочі як цілости. Кіцила не витримав у спеці темпа, бічні дещо кращі були від нього. В нападі не клеілася співпраця. Хоч напасники мали безліч підворітних ситуацій, тільки тричі вміли знайти шлях до сітки. У другій частині перевага Сяну була іноді гнітуча.

Ворота здобув уже в 4. хв. першої половини Гринишин. Другі ворота — це заслуга Турка, який у 15 хв. другої половини волеем підвищив вислід по копі з рогу до 2:0. Треті ворота теж Турко, який головою скерував мяч до сітки.

Суддя п. Бжуховський. Видців 1.000.

Поділля відсуває загрозу.

Тернопіль, 8. 6. (вл. тел.). ПОДІЛЛЯ — СПАРТА (Теребовля) 5:3 (2:2).

Поділля виступило у складі: Змрочок, Королюк ІІ, Тераз, Пронішин, Чумак, Мітрінга, Лукашевич, Душенко, Доля, Королюк ІІІ, Рудий. Мистецтво А-кляси.

В сьогоднішніх змаганнях Поділля виявило, ще в тернопільській А-класі є справді слабі клюби й вони заслуговують на деградацію. Поділля, яке мало низку пехових неуспіхів у минулому році поволі себе вже віднайшло і змагання зі Спартою, яка недавно перемогла Єгуду 9:2 вирішило певно у свою користь. Ставка цих змагань була для обох дружин велика, бо ж вони обі, крім брідського ВКС-у, який займає вже страчену позицію, поважно загрожені. Тому й не диво, що гра була доволі нервова, особливо в перших хвилинах. Поділля швидше опановує свої нерви та раз-у-раз загрожує воротам Спарти. Один із таких наступів кінчиться вударом Королюка ІІІ з воротарем Спарти, який випускає мяч із рук, Доля виконує решту і 1:0. Радість подоляків не триває довго, бо вже 4 хв. пізніше Спарта здобуває при непорадности залоги ворота. Гра стає одверта. У 25 хв. Королюк ІІІ підвищує вислід головкою до 2:1, але вже в десять хвилин пізніше Спарта вирівнює.

Друга половина починається перевагою Поділля, яке переводить грізні наступи, з яких один уже в 2 хв. кінчиться по акції Лукашевич-Душенко стрілом того останнього. Три хвилини пізніше Доля підвищує вислід до 4:2. Спарта має багато щастя, що не тратить більше воріт. Останні ворота для Поділля здобуває в 30 хв. знову Доля. Під кінець Спарта осягає легку перевагу і в останніх хвилинах здобуває ще одні ворота.

Судіював п. Гіль. Видців поверх 1.000. Спарта займає тепер передостанне місце, Поділля висунулося перед Спарту

Інші висліди Окр. Ліги

Львів. ГАСМОНЕЯ—ЧОРНІ 2:2 (1:2). Ворота здобули для Гасмонеї Пінус 2, для Чорних Топілко й Шайнер.

Стрий. ПОГОНЬ—РКС 2:1 (0:1). Ворота для Погоні здобули Валіцький і Магерс, для РСУ-у Канда. Суддя п. Шиба. Погонь грала в ослабленому складі.

Дрогобич. ЮНАК—ПОГОНЬ І. Б 5:0 (3:0). Юнак здобув уже остаточно мистецтво О. Л. Погонь грала з Матісом і Волянином. Ворота стріляли: Кручек 3, Габовський і самовбивчі.

Ряшів. РЕСОВІЯ—ПОЛЬОНІЯ 4:1 (2:1). Ворота для Ресовії здобули Калямба 2, Реля і Врубель, для Польонії Лущ. Суддя п. Саварин.

Табеля Окр. Ліги.

1. Юнак	22	34:10	61:27
2. Україна	22	28:16	57:34
3. Чорні	22	26:18	41:31
4. Погонь (Стрий)	23	24:22	53:34
5. Погонь І Б	22	23:21	48:41
6. Гасмонея	22	23:21	30:29
7. Лехія	22	22:22	30:31
8. Ресовія	23	20:26	39:47
9. Сян	22	20:24	29:45
10. Польонія	21	19:23	35:47
11. РКС	23	18:28	23:29
12. Корона	22	17:27	36:66
13. ВКС	22	14:30	32:42

Остаточно вже запечатана доля ВКС-у. Другого кандидата до А-кляси дасть стріча Корона—РКС у Львові. Виграє Корона, спаде РКС, виграє РКС спаде Короні. Сян уже на безпечному місці, хочби навіть програв у неділю з Короною.

ДРОГОБИЧ. 8. 6. (вл. тел.) СКАЛА — БЕТАР 1:1 (0:0)

Скала має тепер по низці гарних успіхів слабі висліди. Таким слабим вислідом є не рішений вислід із Бетаром, якого Скала навіть за Б-класових часів перемагала на його власнім подвірю. У Скалі добре грав напад, зокрема правий бік. Ворота для Скали здобув у 3. хв. ІІ. половини Павлічка.

ЛЬВІВ. УКРАЇНА І Б — РКС І Б 4:1 (1:0).

Дуже гарна гра запасної дружини, яка мала ввесь час перевагу. Ворота здобули: Магопський ІІ. 2, Бубак і Кузьма.

ПРОЛЮМОВІ НЕ ПОВЕЗЛО.

СТАНИСЛАВІВ. СТАНИСЛАВОВІЯ — ПРОЛЮМ 3:2 (1:2).

Пролюм грав і перезаклав — Станиславовія виграла та запевнила собі таким чином мистецтво Б-кляси. Виграла дружина слабша технічно, зате амбітніша. Ворота для Пролюму здобув Віні. Таким чином Пролюмові прийдеться ще один рік побувати в Б-клясі. Суддя п. Квецінський.

Кожний українець, кожна українка і кожна українська установа повинні вважати собі за національний обовязок і найбільшу честь належати до всенародного Т-ва Рідна Школа і мати членську вкладку

НОВИНКИ

10 ЧЕРВЕНЬ

СУБОТА

Ст. ст. 28. травня 1939. Никити. Лат. Маргарети.
Сонце: схід — 3.15, захід — 19.52.
Місяць: схід — 0.02, захід — 12.16
Остання чверть у год. 3.07.

Завтра: 11. червня. Неділя.
Ст. ст. 29. травня 1939.
Нед. 2 по Сош., Теодора. Пр. Св. Евхаристії
Лат. 2 Нед. по Зел. Св., Варнави.
Сонце: схід — 3.14, захід — 19.52.
Місяць: схід — 0.25, захід — 13.20.

—o—

— **Скрипковий вечір** молоденької скрипачки Лесі Деркач відбудеться в неділю 11. червня в год. 7.30 веч. в малій салі Муз. Т-ва ім. Лисенка у Львові. В програмі твори: Баха, Баццініа, Венявського, Мендельзона та ін. і українські: Барвінського, Гайворонського, Людкевича і Москвичева. При фортепіяні: проф. М. Байлова. Вступ за програмкою. 1181 1—2

— **Камінь Довбуша над Прутом.** „Зелена Палатка" п. С. Олесницької поручає прегарні кімнати з вибагливим, на бажання дієтичним, харчем. Власний парк і пляжа. Гаражі в місці. Інформації подає: С. Олесницька, Станиславів, вул. П. О. В. 34, а після 15-го червня — Камінь Довбуша, п. Ямна. 1156 -3

— **Перечислення у збіжжі,** будівельних ощадностях і гіпотечне забезпечення на будованих зараз-же ж домах дає найкращу забезпеку вкладчикам Кооп. Банк „Міщанський Союз Кредитовий" у Львові, вул. Руська ч. 3, тел. 215-13. Домагайтесь інформацій! 566

— **Комісія виховних осель і мандрівок молоді** при Українськім Краєвім Т-ві охорони дітей та опіки над молоддю приймає зголошення на оселі-табори кожного дня від 17-ої год. у Львові, вул. Листопада 23, партер.

— **Святочні сходини з нагоди 950-ліття хрещення України** відбудуться 10. ц. м. в малій салі Музичного Інституту ім. М. Лисенка заходом т-ва українських студентів католиків „Обнова" у Львові з такою програмою: відкриття; „Дорога до світла" — реферат; фортепіянове сольо: „Хрещення України в Дніпрі" і „Листок до альбому"; деклямація: [illegible] і „Співай, душе моя"; псалом Давида — сольоспів; „Під захистом святої Діви" — деклямація; „Весняна соната" Бетовена на скрипку та фортепіян і спільна рецитація „Не хиляйте вділ прапора". Початок академії в год. 20-ій (8. вечором).

— **„Сміється сонічко до нас"...** Під цією назвою влаштовує дітвора усіх дошкіль Т-ва „Українська Захоронка" у Львові в неділю 11. червня ц. р. веселий дитячий ранок. У І. частині „На майдані" побачимо, як бавляться у теплу, сонішну днину сільські діти; ІІ. частина „В міському саді" — це жива кольорова фільма, що її змістом є побут і забави міської дітвори серед квітучої природи міського саду (парку). Уклад ритмічних забав проф. Оксани Федак-Дрогомирецької і в її руках музичний провід цієї радісної дитячої імпрези. Початок в год. 12.30 впол. Саля Театру „Рівнородностей". Карти вступу можна набути в домівці Захоронки, Руська 3 та в день вистави від год. 10. рано при касі.

— **Іспит зрілости в Радехові.** В днях від 22. до 26. травня ц. р. відбувся іспит зрілости в гуманістичному ліцею в Радехові під проводом п. Фіди, директора Х-ої гімназії у Львові. До іспиту приступило 7 учнів. З українців склали іспит зрілости: Споліткевич Юрій і Зінкевич Любов. Репробували 1. ученицю.

— **Іспит зрілости в українськім ліцею ім. І. Франка у Дрогобичі** відбувся під проводом проф. д-ра І. Крип'якевича. В гуманістичному ліцею іспит зрілости зложили: Марія Іваницина, Ліда Кліш, Богдан Костик, Ірина Мек, Волод. Мартиняк, Богдан Німилович, Юрій Німилович, Надія Покотило, Тадей Романів, Володимира Сенишин; в математично-фізичному ліцею: Степан Ільницький, Мирослава Коссак, Роман Коцюба, Лев Кушнір, Ольга Крамар, Богдан Сенів, Емілія Стебельська. До іспиту не допущено — 2, при письменім іспиті перепав — 1, при устнім іспиті впали — 2.

— **Іспит зрілости в українській гімназії в Луцьку** закінчився минулого тижня. Предсідником комісії був директор польської гімназії у Володимирі Кісель. Зпоміж 11-ох абітурієнтів допущено до іспиту зрілости 9-ох, але іспит здало лише 5-ох, між ними перші: Ігор Чирко, В. Тимощук та Арцабківна. Слід згадати, що в польській гімназії на 36 допущених до іспиту здало 30-ох. Предсідником комісії в польській гімназії був сам директор цієї гімназії.

— **Арештування.** Володимиру Трильовську, студентку IV. року прав, арештували в Минську Мазовецькім і перевезли до Львова.

— **Перейшли на римо-католицьке.** Пишуть нам: У с. Городниця, пов. Копичинці, перейшло на римо-католицький обряд у звязку з купном землі на парцеляції 10 греко-католицьких родин.

— **Будують нові „доми людове" і костели.** У Бруховичах к. Львова відбулася нарада поляків у справі будови „дому людового" ТШЛ., в якому знайдуть приміщення всі польські організації. На нараді рішили вислати делегацію до през. Островського у Львові, щоб міська управа згодилась на заміну площі під будову „дому людового" у Бруховичах. Дотепер зібрали вже на будову цього дому 5.000 зол. — У Білій, пов. Чортків відбулося посвячення вугольного каменя під будову „дому людового", якого довершив кс. Сівек з Чорткова. При цій нагоді принагідну промову виголосив чортківський староста Васевич і війт збірної громади Ст. Трачевський. — У зовсім українському селі Щавнім, пов. Сянік поляки рішили збудувати костел. З тією метою створили вже комітет будови костела.

— **Львівська хроніка.** Марія Штрайхер повідомила поліцію, що 5. ц. м. вийшов з хати її 15-літній син Володислав і дотепер не вернувся домів. — На подвірю заведення СС. Вінкентія а Павльо помер нагло 70-літній Степан Гриб. — Крізь отверте вікно дісталися злодії до помешкання Ст. Мокрицького при вул. Паненській ч. 29 і забрали футро та одіння вартости 1.800 зол. — З помешкання С. Шора при вул. Синявській 6 злодії вкрали мужеську і жіночу ґардеробу, вартости 500 зол. — У брамі камениці при вул. Міцкевича ч. 10 невідома жінка підкинула 10-денне немовля.

— **Зріст векслевих протестів у Польщі.** У квітні ц. р. запротестовано в цілій Польщі 258.334 векслів на загальну суму 33,453.000 зол. тоді, як у березні ц. р. запротестовано 230.233 векслів на суму 28,057.000 зол. У квітні 1938. р. запротестовано 164.286 векслів на суму 19,656.000 зол. Найбільше векслів запротестовано у Варшаві.

— **Пожежа у варшавській вязниці.** Минулої середи 7. ц. м. вибухла вечором пожежа в мокотівській вязниці у Варшаві у складі паперу. Вогонь запримітив один вязничний сторож, який негайно заалярмував стрілами своїх товаришів. До вязниці приїхала швидко пожежна сторожа і вгасила пожежу, що могла прибрати великі розміри, якби вогонь був перекинувся на склад старих ганчірок, призначених до виробу паперу. Причина пожежі невідома. Матеріяльні втрати невеликі.

— **За намагане отроєння своєї доньки.** До одного з комісаріятів поліції в Познані прийшов Я. Марцінський і повідомив поліцію, що минулого понеділка його син Казимир намагався отроїти свою доньку невідомою отруєю, яку домішав їй до їди. Донька не хотіла їсти страви, бо була гірка і тому врятувалась від смерти. Страву зїв пес та кури і поздихали. Дівчина теж занедужала і нею зопікувався лікар. Тому поліція арештувала К. Марцінського за намагане отроєння своєї доньки.

— **За ширення зневіри.** Перед окружним судом у Гнезні відбулася розправа проти Чеслава Жевуського за ширення зневіри. Суд засудив його на 1 рік вязниці і 1.000 зол. гривни.

— **Тропікальна спека у Франції.** В цілій Франції панує від кількох днів сильна спека. В четвер пополудні тепломір виказував 34 ступні Цельзія в тіні. Такої спеки не памятають у Франції від 1917. р. Спека дається сильно в знаки населенню, тимбільше, що ночі дуже душні. Метеорольоґічний інститут заповідає дальший зріст спеки.

— **Дві залізничі катастрофи.** Недалеко Гешвіц у Турингії трапилася минулої середи залізнича катастрофа, підчас якої згинули 4 подорожні, 7 було ранених. До катастрофи дійшло на мості, де 4 вагони вискочили з рейок і повисли на бетоновій барієрі, що не зломилася і зберегла поїзд від упадку з моста. До катастрофи дійшло тому, що ліжкаі [illegible] були знищені. — В Тунісі вантажний поїзд зударився на залізничому переїзді з вантажним самоходом. У катастрофі згинули дві особи, дві були ранені.

— **Дві летунські катастрофи.** Минулої середи вполудне німецький військовий літак упав на землю підчас вправ над місцевістю Гельнгавзе. Три члени залоги згинули. Літак спричинив пожежу кількох домів. — До ріки Потомак у Мексику впав найкращий мексиканський летун Ф. Сарабія, який перед кількома тижнями устійнив новий рекорд швидкости на шляху Мексіко Сіті—Ню Йорк, перелетівши цю трасу за 10 год. і 48 хвилин. Катастрофа трапилася на очах дружини летуна та його 10-літнього синка.

— **За напад на вязницю і звільнення вязнів.** Перед окружним судом у Травніку в Югославії відбулася розправа проти 40 селян, які два роки тому напали на вязницю в Галямочі, здобули її та звільнили кільканацять селян, які відсиджували кару за відмову йти на шарварок. По розправі суд увільнив кільканацятьох селян, інших засудив на кару від 1-го до 2-ох місяців арешту.

— **Арештування ірляндських націоналістів у Ню Йорку.** Влада безпеки в Ню Йорку поробила всі заходи щодо обережности у звязку з візитою англійської королівської пари в Ню Йорку. Побоючись атентатів поліція арештувала кількох ірляндських націоналістів. Далі поліція наказала позамикати всі вікна в домах при тих вулицях, якими буде їхати англійська королівська пара. Крім того на дахах домів будуть розставлені стійки поліції.

— **Застрілив інжиніра і скінчив самогубством.** У фабриці машин „Монтана" в Заводзю к. Катовиць звільнений з праці шофер В. Кокольт застрілив прокурента фірми інж. Ервіна Бартельта. Прокурент виповів працю шоферові за непослух і тоді шофер підчас суперечки застрілив інжиніра.

— **Мотоцикль наїхав на військо.** На шосі коло Баден у Німеччині два англійські туристи наїхали на відділ німецьких вояків. Мотоциклїст, 30-літній Джон Скот та один вояк згинули, товариш мотоциклїста та два вояки були ранені.

— **Запір.** Вже старі мистці лікарського знання вказувалися в признанням за прикмети природної гірко води Францішка Йосифа, яка заслуговує на довір'я як засіб, що прочищує кишки.

—o—

Зі судової салі.

ЗА ПІСНЮ „БОЖЕ ВИСЛУХАЙ БЛАГАННЯ".

Дня 11. вересня 1938. р. відбулося в Радехові повітове ювілейне свято „Просвіти", і дня 18. вересня 1938. відсвяткувала Радехівщина ювилей з нагоди 950-ліття Хрещення України. Підчас Служби Божої, яку відправлено в обох тих днях відспівав місцевий мужеський хор під проводом дир. В. Піговича пісню „Боже вислухай благання"... Поліція, яка була присутна на Службі Божій донесла до прокуратури про співання сконфіскованої пісні. В цій справі переслухано диригента, 18 хористів, о. пароха, свідків, сконфісковано книжку збірник церковних пісень, що його видали оо. Василіяни в Жовкві і вкінці зладжено акт обвинувачення проти провідника хору і 18 хористів за провину зі ст. 170 (поширювання публично неправдивих вісток) і за провину з § 24 австр. пресового закону про поширювання сконфіскованих друків наслідком співання пісні з конфіскованих друків. [illegible]

В тій справі відбулося кілька розправ в городськім суді в Радехові, а саме в днях 9. і 30. листопада 1938 р., 15. грудня 1938 і вкінці 15. березня ц. р. Вкінці на останній розправі суд увільнив всіх підсудних від вини тому, що пісню „Боже вислухай благання" [illegible] сконфіскував окружний суд у Тернополі та у Львові, але конфіскати цієї пісні не оголошено в „Моніторі Польскім". Далі суд станув на становищі, що співання цієї пісні, якої конфіскати не оголошено, не було поширюванням неправдивих відомостей. Підсудних боронили адвокати: д-р Я. Олесінка і д-р В. Возняк.

ЗА „УКРАЇНІЗУВАННЯ" ПРІЗВИЩ

Окружний суд у Золочеві на виїзднім сідженні в Камінці Струмиловій розглядав 25. і 26. травня ц. р. справи 4-ох українських священиків, яких прокуратор притягнув до відповідальности за провину зі ст. 287 § 1 кк. і так о. Юрі[illegible]

вкчинський парох Стрептова, відповідав за закінчення прізвищ „ий" в 23-ох випадках, **о. Григорій Малий**, сотрудник в Ясенівцях у 7-ох випадках. Суд відложив розправу проти обох священиків, бо не надійшли карні карти з Варшави.

Суд засудив **о. Зиновія Цісика**, пароха в Соколі, **на тиждень арешту** з припиненням виконання кари за посвідчення неправдивих дат уроджень у двох випадках. Пдс. о. Цісик боронився тим, що виписав дати уроджень з конскрипційної книжки. Всіх трьох підсудних боронив адв. **д-р П. Мінко** з Камінки Струм.

Крім того відбулася розправа проти **о. Содомори, пароха** Вирова, за „українізування" прізвища. Суд по розправі увільнив **о. Содомору від вини і кари.** Підсудного боронив адв. д-р Стефанович.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН.

В середу 7. ц. м. відбулася перед трибуналом окружного суду у Львові розправа проти **Мирослава Полюги,** студента з Рави Руської, якого прокуратор притягнув до відповідальности за злочин державної зради зі ст. 97 § 1 кк. спільно зі ст. 93 кк. (за приналежність до ОУН). На внесок прок. Чемеринського трибунал вів розправу при замкнених дверях. По розправі трибунал засудив Мирослава Полюгу на 6 років вязниці і відобрав публичні та громадянські права на 10 років. Трибуналові проводив суддя **Готтас,** обвинувачував прок. **Чемеринський,** боронив м-р **Ю. Старосольський.**

Крім того згаданий трибунал під проводом судді Готтаса розглядав ще 7. ц. м. справу проти: **1) Василя Пригоди, 2) Павла Басалика та 3) Гриця Покотила** — зі села Горки пов. Сокаль за злочин державної зради зі ст. 97 спільно зі ст. 93 кк. (приналежність до ОУН). Трибунал відложив розправу, бо головний свідок Іван Олійник з Торків пов. Сокаль, який — як каже акт обвинувачення — втягнув підсудних до звена ОУН та вчив їх декальоґу, перебуває тепер у вязниці в Берестї н. Б. Підсудних боронять: **м-р Ю. Старосольський та м-р М. Ценко.**

З кіна.

КІНО „ЕВРОПА": „НЕЗАСТРАШЛИВИЙ".

Ерроль Флін, що створив поруч Робіна Гуда неодну креацію, яка вимагала акробатичної зручности, вславився як тип пригодницького героя. В останньому часі він відкрив у собі новий талант веселого безжурного зайдиголови. Заголовок цієї фільми залишився наче спомин по його давніх „спортових" осягах; тут він тільки вигадливий нюйорський рипортер, що не пише, а придумує щораз то нові способи, як витягати від міліонерів гроші на добродійні цілі. Від першої до останньої хвилини не можна його „розкусити": чи він напів ошуканець, мрійник, комедіянт чи людина з реальним змислом і чутливим серцем. Його дуже заплутані комбінації, що мають на меті витягнути від одного великого міліонера-чудака гроші заплутуються головно через те, що на дорозі до його плянів стоять дві молоді гарні жінки: донька міліонера та одна завзятуща денникарка. Його погоня за міліонами переміняється у погоню за двома дівчатами і стає превеселою комедією, одною з найкращих цього сезону. Партнерка Е. Фліна — Росалінда Рассель, повна темпераменту та фантазії.

Кіно „Коперник": „Поручений лист".

Це історія про трагічну карієру славного актора, що згодом став впливовим директором фільмового виробництва. З бурхливого минулого йому залишилась донька, про яку він довідується щойно тоді, коли вона сама як доросла і кандидатка на фільмову артистку приходить до нього з порученим листом. Цей лист залишила їй при смерти її мама замість заповіту. Поява дорослої доньки в житті великосвітського популярного гуляки стає сензацією. Та ніхто не знає про те, що молода жінка, якою заопікувався багатий і впливовий кіновик це його донька. Через ту таємницю, спільну батькові та доньці, воно обидвоє тратить намірене подружжя. Фільма має кілька різко драматичних епізодів, як поножа або театральна вистава, серед якої занедужує головний артист і взагалі вся настроєва на трагедію. Дуже дивну ролю має в ній славний американський черевомовець зі своєю лялькою Чарлі Мек Карті, що розсмішує американців своїми дотепами. Головну ролю грає Альфред Менжу.

—o—

ДОПИСИ.

СКОЛЄ.

З просвітного фронту. Відносини у прикордонній смузі, в якій знаходиться Сколє, не дозволяють розгорнути ширшої освітньої діяльности. Та проте „Просвіта" й надалі стоїть на сторожі культурно-освітньої праці, чого доказом може бути освітня нарада, яка відбулася 24. V. в домівці філії. На нараді на всіх 46 читалень була заступлена тільки половина; деякі оправдано, інші з невідомих причин не прислали делегатів. Нараду відкрив заст. голови філії дир. В. Садовський, який привітав присутніх та в дошому слові вказав на причину заломання діяльности „Просвіт", на сучасний стан та спромоги праці. Пригадавши гасло Мусолінія, що його взяла за своє кооперація: „Вірити, слухати, працювати", закінчив промову, висказуючи віру на недалеке покращання відносин. З черги організатор п. М. Данилків в основному рефераті обговорив інструкції Головного Виділу, представив стан читалень у Сколівщині, обговорив подрібно справи, звязані зі статутовою діяльністю та звернув присутнім увагу на конечність піддержати акцію на ФОН. Над останньою точкою вивязалася дискусія, в якій присутні представляли, що трудно було читальням субскрибувати багато на ПОП, коли матеріяльний стан читалень гідний пожалування, а поліпшити його ніяк не вдається. До того заборона влаштовувати всякі імпрези в районі філії важна й до сьогодні, хоч від її видання проминуло 10 місяців.

РАДЕХІВ.

Гостина театру Котляревського. Від 9. до 19. травня п. р. гостював у Радехові український театр ім. Котляревського. Театр давав вистави кожного дня у битком виповненій салі з моральним і матеріяльним успіхом. Рівночасно частина трупи виїздила з виставами до Стоянова і Холоєва.

Збори філії УКТОДІ. Дня 18. травня п. р. відбулися в Радехові збори філії Українського Товариства Допомоги Інвалідам. Вибрано виділ, в якого склад увійшли: інж. Гр. Герасимович як голова, В. Островський, як секретар, о. М. Зінкевич як скарбник та ін. Вибраний виділ дає запоруку, що Товариство буде правильно розвиватися і стане на висоті свого завдання.

З життя парохії Радехів. У вересні мин. року радехівська парохія відбула дуже величаво свято хрещення України. У святі взяло участь понад 30 священиків і тисячі вірних радехівського й сумежних повітів. На закінчення ювілейного року закупила філія „Союзу Українок" у Радехові до місцевої церкви дві хоругви з образами Св. Володимира й Ольги. Хоругви прапори виконано з тонкої гобелінової вовни в робітні Михайла Яцкова у Глинянах на основі вказівок і вимог Митрополичого Ординаріяту. Вони витвані в ніжних пастелевих барвах, прикрашені княськими орнаментами та зображують дуже вірно постаті наших святих, князів, перших борців за правду і Христову віру. Радехів приступив саме тепер до будови нової церкви і ті прапори додадуть певно вірним Радехова сили й витревалости у гарних і добрих починах. Хоругви посвячено у празник Благовіщення Пр. Д. Марії і з того приводу о. парох М. Зінкевич виголосив гарну проповідь на тему народньої єдности й гуртування під знаком Христа в обороні віри й Церкви, в правдивій любові до свого народу. При цій нагоді треба з приємністю підчеркнути, що і філія і кружки „С. У." у Радехівщині співпрацюють тісно з церквою. Члени філії під проводом голови п. Н. Селезінкової прикрашують достійно престіл Божої Матері, прибирають церкву вишивками та квіттям та у всіх релігійних торжествах беруть корпоративну участь, машеруючи зі своїм прапором здисциплінованими рядами в гарних національних одягах.

ЧОРТКІВЩИНА.

Вибори до громадської Ради в Білім. Справа переведення виборів до громадської ради в громаді Біле, чортківського повіту, дня 12. березня п. р. була докладно зреферована на сторінках „Діла". Тому, що повітове старосто в Чорткові визначило було тільки один виборчий льокаль, а управнених виборців було понад 2.600, то було неможливе, щоб за 10 годин могли всі виборці віддати свій голос. Компетентні чинники при визначенні одного виборчого льокалю рахували мабуть на те, що загал українських виборців не буде цікавитися справою виборів, що до виборів підуть переважно тільки самі польські виборці, яких у Білім могло бути найвище 600 на 2.600 всіх управнених. Тимчасом українські виборці вже на початку голосування майже в 100 відсотках, бо в числі коло 2.000, зголосилися перед виборчий льокаль. Виборча комісія розпорядилася, щоб до виборчого льокалю входило одночасно по трьох виборців поляків і по трьох українців. Зібрані під виборчим льокалем виборці не хотіли на такий спосіб голосування годитися, то віцестароста Гарлінський що приїхав був у тому часі до Білого, наказав припинити вибори, подаючи виборцям до відома, що в короткому часі будуть розписані в Білім нові громадські вибори, при чому староство призначить кілька виборчих льокалів. Справді, навіть час по тім повітове староство в Чорткові поділило громаду Біле на 4 виборчі округи, але так, щоб запевнити польській листі принайменше вибір 16 радних. При цьому визначено один виборчий льокаль у присілку Кадиб, біля Чорткова, у віддаленні яких 3 км. від села. До тієї округи приділено 798 виборців і призначено 9 радних. Треба замітити, що в тім присілку мешкає багато таких осіб, які звязані зі самим Чортковом, той присілок не має навіть відповідного получення з громадою Біле, а крім цього затримуються там всякого рода підозрілі типи і міська шумовиння так, що вечором небезпечно в тім присілку показатися на вулиці. До того присілка приділено майже третину виборців з села, які мусіли б іти 3—4 км. та навіть більше. До всіх виборчих комісій приділено самих поляків і кількох „русинів" і заходи громади, щоб призначити на членів комісій принайменше половину українців, не мали успіху. Супроти того, як теж маючи на увазі прикрий досвід в попередніх виборів, які покінчилися судовою розправою, що потягнула за собою кілька місяців вязниці для 13 молодих господарів і не хотячи наражувати себе на дальші подібні неприємности, український виборчий комітет по порозумінні з усіми українськими виборцями рішив не брати цим разом участи у виборах. Речинець до зголошення лист кандидатів на радних і заступників був призначений на час від 18—20. травня п. р. до год. 14. Коли в в означеному речинці не вплинули українські листи кандидатів, зараз 21. травня з доручення повітового староства в Чорткові явився в Білім інспектор самоуправи Еміль Пукач, який намагався навязати звязки з членами українського виборчого комітету, а коли це йому не вдалося, казав вибубнити в селі та у всіх присілках, що староство зарядило продовження речинця до внесення лист кандидатів до 22-го травня год. 14. Відтак 22. травня голова повітового ОЗОН-у в Чорткові, шкільний інспектор Інґльот, пробував навязати контакт з головою Повітового Українського Виборчого Комітету в Чорткові д-ром Володимиром Електоровичем, пропонуючи, щоб справу полагодити компромісово і щоб була тільки одна спільна польсько-українська листа кандидатів. Д-р Електорович не згодився на ту пропозицію, заявляючи, що справою громадських виборів в Білім займаються самі громадяни громади Біле і до них в цій справі треба звернутися. Остаточно 24. травня появилися в Білім оголошення, які стверджують, що супроти зголошення тільки одної листи вибрані радними ті кандидати, які були поміщені на тій листі. Між тими новообраними радними є 14 таких осіб, які до останньої хвилини були членами виборчих комісій. Принайменше не було оголошень, які повідомляли б про зміну виборчих комісій. Крім цього в другій окрузі вміщено на листі дотеперішнього солтиса, свідомого українського громадянина Івана Федоришина, який публично, у присутности свідків Андрія Штохала, Андрія Соробея й Андрія Баранівського під словом чести заявив, що не підписував заяви і не дав своєї згоди на кандидата на радного. Так покінчилися вибори до громадської ради в Білім, у громаді, де українці творять найменше 80 відс. при чому ця громада дуже свідома і під національним оглядом всі громадяни солідарні.

МАТІЇВ (ВОЛИНЬ).

Роковини смерти головного отамана С. Петлюри в Матієві. Заходом „Просвітянської Хати" ВУО. в Матієві на Волині відсвятковано 4. п. м. 13-ті роковини трагічної смерти Головного Отамана С. Петлюри. Рано в переповненій церкві о. Володимир Соколовський та диякон о. Дмитро Жуковський відправили панахиду, під час якої співав хор під орудою А. Сидорського. По панахиді відбулася в домівці „Просвітянської Хати" святочна академія, на яку склалися: реферат, хорові продукції та декламації. Реферат прочитав голова щадничої каси Т. Сохарський. Опісля хор під орудою А. Сидорського відспівав пісні: „Чорна хмара", „Ворон", „Спіть хлопці, спіть", „Зза гори кам'яної", „Журавлі" „Думи" і „Засвіло сонце золоте". На академії декламували: П. Вальчук — „Юнацька пісня", В. Огопчук — „Хвала і честь", Л. Соховська — „З вузьких міжгір'їв", В. Клопацюк „Наш Край" і М. Семенова „Не нам осміянним". На академії було присутніх до 300 осіб.

Гість.

Нові книжки й журнали

ЖУРНАЛИ.

ВІСТНИК. Місячник літератури, мистецтва, науки й громадського життя. Річник VII. Книжка 6. За червень 1939. Львів. Зміст: Е. Маланюк: Наслідки — О. Тевень 1939. — Л. Мосендз: Останній пророк — ліга: 1933—1939. — В. П. Ю.: Уміста Підп. Дж. А. Дру: Сучасна Росія. — Р. Дров: Україні на Далекому Чешірського Кота. — Р. К. Дакой: Найбільш критична хвилина на Сході. — Р. К. Дакой: Карло Маркс, фальшивої війни. — В. Г. Чемберлайн: [illegible] — Р. Тіль: Фройд і [illegible] [illegible] — І. Гонгаренко: [illegible] — Д. Д.: [illegible] Гертон-Русова: Ідея героїчного театру. — [illegible] Бут: [illegible] — [illegible] і про нас. — М. Л.: З просвітою [illegible] — Від Адміністрації.

НАША БАТЬКІВЩИНА. Журнал краєзнавства і туристики. Орган Українського Туристично-Краєзнавчого Товариства „Плай“ у Львові. Червень 1939. Ч. 6. Рік III. Ст. 143—166.

ТРИЗУБ. Тижневик. Париж, 25. травня 1939. Ч. 20 (676). Рік XV. Ст. 32.

ЛИЦАРСТВО ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ. Ілюстрований релігійно-виховний місячник. Львів, червень 1939. Ч. 6. (36). Рік IV. Ст. 83—96.

ВІДРОДЖЕННЯ. Ілюстрований журнал українського протиалькогольного й протинікотинного руху. Львів, квітень-травень 1939. Ч. 4-5. Ст. 45—72.

САД І ГОРОД. Орган Головної Садівничо-Городничої Секції Т-ва „Сільський Господар“. Львів, червень 1939. Ч. 6. Рік I (VII). Ст. 81—96.

УКРАЇНСЬКЕ ЮНАЦТВО. Виховний журнал української молоді. Львів, травень 1939. Ч. 5 (73). Рік VII. Ст. 99—120.

НА СЛІДІ. Журнал молоді. Львів, червень 1939. Ч. 6. Рік IV. Ст. 82—95.

ВІЛЬНЕ КОЗАЦТВО — ВОЛЬНОЕ КАЗАЧЕСТВО. Ілюстрований-двотижневий журнал літературний і політичний. Париж, 25. травня 1939. Ч. 263. Ст. 24.

УКРАЇНСЬКА ВОЛЯ. Орган української еміграції у Франції. Місячник. ЧЧ. 9, 10 і 11.

ХРОНІКА Музичної Накладні „Торбан“. Львів, у квітні 1939. Ст. 2.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція невідповідає

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

Пятниця 9. 6. год. 20. „Жайворонок“ оперета.

Субота 10. 6. год. 20. „Жайворонок“.

Театр Ріжнородностей.

Пятниця 9. 6. вистава лема.

Український Театр ім. І. Котляревського:

МИКУЛИНЦІ:
9. 6. Пригода в Черчі.
10. 6. Циганське кохання.

ТЕРЕБОВЛЯ:
11. 6. Цариця Грузії.
З Теребовлі іде театр до Копичинець і Чорткова.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ВЕЛДІЖ:
9. 6. Сорочинський ярмарок.
10. 6. Безталанна.
11. 6. За молдавський престіл.
12. 6. Вельможна пані Кочубеїха.

ДОЛИНА:
13. 6. Дай серцю волю.
14. 6. Пісня Бескиду.

Цирк Станевських, вул. Гелчинська.

Пятниця 9. червня год. 4.30 і 8.30 веч.
Субота 10. червня год. 4.30 і 8.30 веч.
Неділя 11. червня год. 4.30 і 8.30 веч.

КІНА.

АМПІР: „Місто хлопців“.
АПОЛЬО: „Зов пустині“.
АТЛЯНТИК: „Світ сміється“.
БАВКА: „Герої Сибіру“.
БАЛТИК: „Таємничий незнайомий“ і „Пригоди під Парижем“.
ҐАЛЩА: „Робін Гуд“ і „24 години кохання“.
ҐРАЖИНА: „Чердаш“.
ЕВРОПА: „Неустрашений“.
КАСІНО: „Той, що його я полюбила“.
КОПЕРНИК: „Ваниця жінок“ і колір. гротеска.
МАРУСЕНЬКА: „Беззаконні“.
МЕТРО: „Погоджена“ і „Без приказу“.
МІРАЖ: „Чорний місяць“.
МУЗА: „Елізейські Поля“.
ПАКС: „Лет засуджениців“ і „Каліф з Багдаду“.
ПАЛЯС: „Крик вулиці“.
ПАТРІЯ: „8 панів із Оксфорду“ і „Моя маленька“).
РАЙ: „Веселий тура“.
РІЯЛЬТО: „Знайомий хлопець“.
РОКСІ: „Чеснотлива Сузанна“.
СВІТ: „Чорний пірат“ і „В крівавці Давсона“.
СВЯТОВИД: „Чи Люпина це дівчина?“ і Бр. Брововський (ревія).
СТИЛЕНЕ: „Жінка, яку кохаю“ і ревія.
ТОН: „Кентуки“ і „Анонімний любчик“.
УТІХА: „Жертви великого міста“ і ревія.
ХИМЕРА: „Чотирьох на стійці“.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська ч. 5)
„Альпейський рай“.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО“.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

ПЯТНИЦЯ, 9. ЧЕРВНЯ 1939.

7.00 Денник, 8.00 Для шкіл, 8.15 Для жінок, 11.00 Для шкіл, 11.30 Для новобранців, 12.03 Полуд. авдиція, 13.00 Плити, 13.25 Для газдинь, 14.10 Для молоді, 14.35 Біржа, 14.55 „Самітні моряки“ (для молоді), 15.00 Музика, 15.45 Госп. вісті, 16.00 Денник, 16.10 Відчит про Сх. Галичину, 16.20 Концерт, 16.45 Для недужих, 17.10 „Найкращі сонати“, 18.00 Фортепіян, 18.15 Спів і віольончеля, 19.00 Гутірка про „Пана Тадея“, 19.20 Бюро студіїв, 19.30 Музика, 20.25 Для села, 20.35 Спорт, 20.40 Інф. авдиції, 21.00 Цирульник севільський“ опера з плит. 23.00 Денник.

СУБОТА, 10. ЧЕРВНЯ 1939.

7.0 Денник, 8.00 Для шкіл, 8.10 Репортаж з Вильна, 11.00 Для шкіл, 11.30 Для новобранців, 12.03 Полуд. авдиція, 13.00 Рільничий відчит, 13.15 Плити, 13.25 Обідня музика, 14.20 Гутірка про пруських мазурів, 14.35 Біржа, 14.45 Театр уяви, 15.15 Музика, 15.40 „Століття гути „Згоди“, 16.00 Денник, 16.10 Актуал. гутірка, 16.20 Тріо, 16.45 З життя квітів, 17.00 Біжучі вісті. 17.10 Плити, 18.00 Фестиваль пол. музики. 18.30 Скрипка, 18.55 „Характери“ говорена повість, 19.15 Свято сх. земель у Варшаві, 19.30 Для закорд. поляків, 20.00 Виленські пісні і танці, 20.25 Розмова зі слухачами, 20.35 Спорт, 20.40 Інф. авдиції, 21.10 „Ворог музики“ оперета, 22.05 Танк. музика, 23.00 Останні вісті.

НЕДІЛЯ, 11. ЧЕРВНЯ 1939.

7.00 „Танок Рільника“, 7.30 Для села, 8.00 Денник, 8.15 Плити, 8.30 Богослуження, 9.30 Концерт, 10.15 Посвячення костела на Шлеську, 10.35 Плити, 11.35 Трансмісія з Брукселі (музика дзвонів), 12.03 Муз. ранок, 13.05 „З черленської землі“, 13.15 Обідня муз., 14.40 „Читаємо Міцкевича“, 15.00 Плити, 15.15 „Львівська карта“, 15.35 „Памятник про московську війну“, 15.45 Для села, 16.30 Солісти, 15.15 „Через країну Ваїв і Голя“, 17.30 „Підвечірок при мікрофоні“, 19.00 Театр Уяви, 19.35 Музика, 20.05 Спорт, 20.10 Інф. авдиції, 21.15 Танк. музика, 21.40—22.15 „Оркестра на подвірі“ (весела авдиція), 23.00 Денник.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

ПЯТНИЦЯ, 9. ЧЕРВНЯ 1939.

ВІДЕНЬ **19.50 Укр. комунікати,** 20.15 Концерт, 22.00 Танк. муз. БІЛГОРОД 20.00 Симф. концерт, БЕРЛІН 20.00 Комунікати, 20.15 Комедія, БЕРОМІНСТЕР 20.30 Швайцарська музика, ФРАНКФУРТ 20.15 Концерт, ФЛЬОРЕНЦІЯ 20.30 Комедія, ЛЯГТІ 21.00 Муз. розваги, ЛЯЙПЦІҐ 20.15 Дрезденська музика, ЛЬОНДОН 21.00 Мюзик-Гол, МІНХЕН 20.15 „Поети в музиці“, МІЛЯНО 21.00 „Ля Конте Орі“ опера, ПРАГА 21.00 Симф. концерт.

СУБОТА, 10. ЧЕРВНЯ 1939.

ВІДЕНЬ **19.50 Укр. комунікати,** 20.00 „Фрідеріке“ опера Штравса, БІЛГОРОД 20.00 Народній вечір, БЕРЛІН 20.00, 22.00 Комунікати, 20.15 Концерт, БЕРОМІНСТЕР 20.00 Весела програма, БРАТИСЛАВА 20.20 Муз. програма розваги, ФРАНКФУРТ „Ніч у Венеції“ оперета, ГАМБУРҐ 20.30 Бах, Бетовен, ПРАГА 20.00 Оперетkові мельодії, РАДІО РОМАНІЯ 20.15 Рум. музика, РИМ 22.00 Пісні.

Радіокутик.

МАНДРІВНА РАДІОСТАЦІЯ.

У Сполучених Державах Америки зорганізовано та переведено вже низку незвичайно цікавих радіових авдицій. Радіостація потяг-виставa у своїй трансконтинентальній подорожі по Каліфорнії, вислала своєю короткохвильною стацією авдиції, які трансмітувало по черзі 16 більших довгохвилевих стацій. Короткохвильний висильник, що його заінстальовано у поїзді має 50 ватів та працює на хвилі коло 150 м. з антеною довжини 200 стіп, яку приміщено вздовж 3-х вагонів, у висоті 2-х стіп над їх дахами. Переведені заздалегідь проби виявили, що сигнал цієї стації досить сильний, та що можна його трансмітувати у віддаль від 15 до 20 англійських миль. Струм для висильника постачає додаткова апаратура, що заінстальована на парово-електричному паровозі, що одночасно тягне поїзд. Студія цієї мандрівної стації заінстальовано в одному з вантажних вагонів. Ця оригінальна радіостація все ще продовжує свою цікаву прогульку по Америці.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ДАРУНОК ДЛЯ ЛИТОВСЬКОГО РАДІЯ.

Італійське міністерство пропаганди дарувало литовському радіо збірку награних кружків з ділянки культурного життя Італії. Крім того італійський міністр пропаганди віддав до вжитку ковенських кін, кілька італійських звукових фільм, які віфбрала культурне життя Італії.

Біржа.

Львів, 7. червня 1939.

ГРОШІ

Бельги бельг. 90·27—90·87, Доляри америк. 5.32·50—5.32·50, Доляри канад. — 5.30·00—5.30·00. **Фльор. голд. 283·82—283·82 Франки франц. 14·15—14·15, Франки шв. 120·35—120·35. Фунти англ. 25·01—25·01** Гульд. данц. 100·25—100·25 Кор. данськ. 111·63—111·63. Корони норв. 125·62—125·62 Корони шведські 128·72—128·72, Ліри іт. 19·10—19·10, Марки фінляндські 11·03—11·03 Марки нім. срібні 85·00.

Акції.

Банк Польський 104·50, Цукор 36·25—36·25, Вугіль 32·75—32·75, Ліпльоп 84·50—84·75. Моджеїв 19·00—19·00, Островець 75·00—76·00, Старахович 54·25—54·00, Жирардів 50·00—00·00, Габербуш 59·00.

Тенденція сильніша.

Папери.

4 і пів внутрішня 69·50. 3 інвестиційна 1 ем. 77·00, серія 81·50—00·00. 2 ем. 78·00 серія 00·00—00·00, 5 конверсійна 65.00 5 колійова 61·00—61·00, 4 прем. дол. 39·50 4 консолідаційна 61·75—61·75.

Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

Львів, дня 7. червня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	2.42
За 1 кг. масла дес. бочк. з опак.	2.36
За 1 кг. масла експ. з оп. дає зачет	2.36
1 л. молока	0.15
1 кг. яєць	0.05

Тенденція на масло знижкова, на молоко та яйця вдержана.

ОПОВІСТКИ.

Замість вінка на могилу проф. Сольчаника, заслуженого голови і корифея-соліста „Дрогобицького Бояна“ складає о. Д-р Панас 10 зол. на Рідну Школу.

КУПНО — ПРОДАЖ

ШЛЯФРОКИ жіночі в модних фасонах і сортах 5.75, комбінації і комплети шермес 5.90, 6.90, нічні довгі 3.75, 4.90 та всілякe мужеське біля у великім виборі **„Астра“**, Львів, Сикстуська ч. 2 949 2—2

КУПЕЛЕВІ КОСТЮМИ суха вовна 3.—, шкоцькі сітки 2.90, купелеві плащі 3.90, пляжерки, піжамки та все на гівід. „Сьвят Двєцка“, Львів, Сикстуська 2 1066 1—1

ЗА МАТУРУ найгарніші памятки з золотих, срібних виробів, годинники поручає найдешевше **Вандер**, — вул. Шайнохи один. 990 23-30

МАТРИМОНІЯЛЬНЕ

ДЛЯ моєї братанки, панночки л. 30, пристійної, матеріяльно зовсім незалежної, шукаю мужа, характерного, здорового, з універс. освітою у віці 30 до 40 літ. Зголошення зі знимкою, якої зворот гарантую, прошу слати до Адм. „Діла“ під чу. **43378.** 1169 1-3

ЛІТНИЩА

ДОРА, пансіон „Малява“ побіч двірця поручає сонячні кімнати, першорядний харч, ціни низькі. 1152 1-11

РІЖНІ

ДО ВАРШАВИ, ЛОДЗІ, з поворотом перевозить товари автами: Спедиція „CRACOVIA“, Казимирівська 35, тел. 208-42. — Магазинує товари, меблі. 1089 [illegible]

ОСОБИ приємної поверховности, здорової та педантки шукаю до шістьох осіб... слуги 3-х дітей (рік, два і чотири) і надзору над хатнім господарством. Зг. Ме... тija Jermołajewa Łuck, Szopena 4. 1119 2-3

ОГОЛОШЕННЯ

50 золотих Ледівні

ГЕРМЕТИЧНІ САКИ

дають за 10 сотиків леду — 3 дк. леду — найдешевше прямо у фабриці леду — Сикстуська ч. 18. (ріг Косцюшка) 1012 2-3

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . . зол. 0.25
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, виклади і т. п. . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . . зол. [illegible]
Остання сторінка 1/2 . . . . . . зол. [illegible]
Остання сторінка 1/4 . . . . . . зол. [illegible]
Остання сторінка 1/8 . . . . . . зол. [illegible]

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyi Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo“, Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo“, Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.